ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα) της 24ης Οκτωβρίου 1997 *

Στην υπόθεση Τ-243/94,

British Steel plc, εταιρία αγγλικού δικαίου, με έδρα το Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από τον Richard Plender, QC, δικηγόρο Αγγλίας και Ουαλίας, και από τον William Sibree, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Elvinger, Hoss και Prussen, 15, Côte d'Eich,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από

τη **SSAB Svenskt Stål AB,** εταιρία σουηδικού δικαίου, με έδρα τη Στοκχόλμη, εκπροσωπούμενη από τους John Boyce και Philip Raven, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Elvinger, Hoss και Prussen, 15, Côte d'Eich,

την **Det Danske Stålvalseværk A/S,** εταιρία δανικού δικαίου, με έδρα το Frederiksværk (Δανία), εκπροσωπούμενη από τον Jonathan Alex Lawrence, solicitor, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernst Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

παρεμβαίνουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους Nicholas Khan και Ben Smulders, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζομένης από

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως,** εκπροσωπούμενο από τον Rüdiger Bandilla, διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, και John Carbery, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Alessandro Morbilli, γενικό διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

την **Ιταλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από τον Umberto Leanza, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ιταλίας, 5, rue Marie-Adélaïde,

το **Βασίλειο της Ισπανίας,** εκπροσωπούμενο από τον Alberto Navarro González, γενικό διευθυντή του νομικού και θεσμικού κοινοτικού συντονισμού, επικουρούμενο αρχικώς από την Gloria Calvo Díaz, κατόπιν από τον Luis Perez De Ayala Beccerril, αμφότεροι abogados del Estado, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ισπανίας, 4-6, boulevard Emmanuel Servais,

την

Ilva Laminati Piani SpA, εταιρία ιταλικού δικαίου, με έδρα τη Ρώμη, εκπροσωπούμενη από τον Aurelio Pappalardo, δικηγόρο Trapani, και τον Massimo Merola, δικηγόρο Ρώμης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Alain Lorang, 51, rue Albert 1^{cr},

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής 94/258/ΕΚΑΧ, της 12ης Απριλίου 1994, όσον αφορά ενίσχυση που πρόκειται να χορηγηθεί από την Ισπανία στη χαλυβουργική επιχείρηση Corporación de la Siderurgia Integral (CSI), και 94/259/ΕΚΑΧ, της 12ης Απριλίου 1994, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που προτίθεται να χορηγήσει η Ιταλία στον όμιλο χαλυβουργικών επιχειρήσεων Ilva (ΕΕ L 112, αντιστοίχως σ. 58 και 64),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, Πρόεδρο, Α. Καλογερόπουλο, τη V. Tiili, τους A. Potocki και R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 25ης Φεβρουαρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (στο εξής: Συνθήκη) απαγορεύει, κατ' αρχήν, τις κρατικές ενισχύσεις σε χαλυβουργικές επιχειρήσεις, ορίζοντας στο άρθρο της 4, στοιχείο γ', ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και, κατά συνέπεια, απαγορεύονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην εν λόγω συνθήκη «οι επιδοτήσεις ή οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή οι ειδικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από αυτά υπό οποιαδήποτε μορφή».

2 Το άρθρο 95, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζει ότι:

«Σε όλες τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, στις οποίες απόφαση ή σύσταση της Επιτροπής παρίσταται αναγκαία για την πραγματοποίηση, κατά τη λειτουργία της κοινής αγοράς του άνθρακα και του χάλυβα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4, η απόφαση ή η σύσταση αυτή δύναται να εκδοθεί μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή.

Η ίδια απόφαση ή σύσταση, εκδοθείσα με την αυτή μορφή, καθορίζει ενδεχομένως τις εφαρμοστέες κυρώσεις.»

3 Προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της αναδιαρθρώσεως του τομέα της χαλυβουργίας, η Επιτροπή στηρίχθηκε στις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 95 της Συνθήκης για να θέσει σε εφαρμογή, από την αρχή της δεκαετίας του '80, ένα κοινοτικό σύστημα ενισχύσεων επιτρέπον τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη χαλυβουργία σε ορισμένες περιοριστικά απαριθμούμενες περιπτώσεις. Το σύστημα αυτό υπέστη διαδοχικές προσαρμογές, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συγκυριακές δυσχέρειες της χαλυβουργικής βιομηχανίας. Έτσι, ο κοινοτικός κώδικας των ενισχύσεων προς τη χαλυβουργία που ίσχυε κατά την περίοδο που αφορά την υπό κρίση υπόθεση είναι ο πέμπτος κατά σειρά και θεσπίστηκε με την απόφαση 3855/91/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991, που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 362, σ. 57, στο εξής: κώδικας ενισχύσεων). Από τις αιτιολογικές του σκέψεις προκύπτει ότι θεσπίζει, όπως και οι προηγούμενοι κώδικες, ένα κοινοτικό σύστημα με σκοπό την κάλυψη των ειδικών ή μη ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη υπό οποιαδήποτε μορφή. Ο κώδικας αυτός δεν επιτρέπει ούτε τις ενισχύσεις για τη λειτουργία ούτε τις ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση, εκτός αν πρόκειται για ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων.

Το ιστορικό της διαφοράς

4 Ενόψει της επιδεινώσεως της οικονομικής και χρηματοδοτικής καταστάσεως στον τομέα της χαλυβουργίας, η Επιτροπή υπέβαλε ένα σχέδιο αναδιαρθρώσεως με την ανακοίνωσή της SEC (92) 2160 τελικό προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 23ης Νοεμβρίου 1992, με τίτλο «Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χαλυβουργίας, ανάγκη μιας νέας αναδιάρθρωσης». Το σχέδιο αυτό στηριζόταν στη διαπίστωση της διατηρήσεως μιας πλεονάζουσας δυναμικότητας διαρθρωτικού χαρακτήρα και αποσκοπούσε κυρίως να πραγματοποιήσει, στη βάση της εκούσιας συμμετοχής των χαλυβουργικών επιχειρήσεων, μια σημαντική και οριστική μείωση των παραγωγικών ικανοτήτων της τάξεως των 19 εκατομμυρίων τόνων κατ' ελάχιστον. Προς τούτο, προέβλεπε ένα σύνολο συνοδευτικών μέτρων στον κοινωνικό τομέα καθώς και χρηματοοικονομικά κίνητρα, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτικών ενισχύσεων. Εκ παραλλήλου, η Επιτροπή έδωσε διερευνητική εντολή σε έναν ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, τον κ. Braun, πρώην γενικό διευθυντή στη γενική διεύθυνση βιομηχανίας της Επιτροπής, στον οποίο ανατέθηκε ουσιαστικά το έργο της συγκεντρώσεως και καταγραφής των στοιχείων σχετικά με τα σχέδια κλεισίματος επιχειρήσεων του χαλυβουργικού τομέα κατά την περίοδο που αφορούσε η προπαρατεθείσα ανακοίνωση, η οποία κάλυπτε τα έτη 1993 έως 1995. Ο κ. Braun υπέβαλε στις 29 Ιανουαρίου 1993 την έκθεσή του, η οποία έφερε τον τίτλο «Οι δρομολογημένες και προγραμματιζόμενες αναδιαρθρώσεις στη χαλυβουργική βιομηχανία», αφού ήλθε σε επαφή με τα διευθυντικά στελέχη 70 περίπου επιχειρήσεων.

5 Με τα πορίσματά του της 25ης Φεβρουαρίου 1993, το Συμβούλιο δέχθηκε ευνοϊκά τις γενικές κατευθύνσεις του προγράμματος που υπέβαλε η Επιτροπή κατόπιν της εκθέσεως Braun, προκειμένου να επιτευχθεί σημαντική μείωση των παραγωγικών ικανοτήτων. Η αναδιάρθρωση σε σταθερή βάση του χαλυβουργικού τομέα έπρεπε να διευκολυνθεί με «ένα σύνολο συνοδευτικών μέτρων διαχρονικά περιορισμένων, τηρουμένων αυστηρώς των κανόνων περί του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων», έχοντας ως δεδομένο, όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, ότι «η Επιτροπή [επιβεβαίωνε] την προσήλωσή της στην αυστηρή και αντικειμενική εφαρμογή του κώδικα ενισχύσεων και [θα μεριμνούσε] ώστε οι ενδεχόμενες παρεκκλίσεις που θα μπορούσαν να προταθούν από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης να συμβάλλουν πλήρως στην επιβαλλόμενη συνολική προσπάθεια μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων. Το Συμβούλιο [θα αποφάσιζε] ταχέως σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια επί των προτάσεων αυτών».

6 Στο πνεύμα αυτό, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ανέφεραν στην κοινή δήλωσή τους που περιέχεται στα πρακτικά του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1993 — όπου μνημονεύεται η συνολική συμφωνία που επιτεύχθηκε στα πλαίσια του Συμβουλίου προκειμένου να παράσχει τη σύμφωνη γνώμη του βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στις δημόσιες επιχειρήσεις Sidenor (Ισπανία), Sächsische Edelstahlwerke GmbH (Γερμανία), Corporación de la Siderurgia Integral (CSI, Ισπανία), Ilva (Ιταλία), EKO Stahl AG (Γερμανία) και Siderurgia Nacional (Πορτογαλία) — ότι «[θεωρούσαν] ότι το μοναδικό μέσο προς μια κοινοτική χαλυβουργία υγιή και ανταγωνιστική στη διεθνή αγορά [ήταν] να παύσουν οριστικά οι δημόσιες επιδοτήσεις στη χαλυβουργία και να κλείσουν οι μη αποδοτικές μονάδες. Το Συμβούλιο, παρέχοντας την ομόφωνη συμφωνία του στις προτάσεις βάσει του άρθρου 95 οι οποίες του [είχαν] υποβληθεί, [τόνιζε εκ νέου] την προσήλωσή του στην αυστηρή εφαρμογή του κώδικα ενισχύσεων (...) και, ελλείψει εξουσιοδοτήσεως βάσει του κώδικα, στο άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος κάθε κράτους μέλους να ζητήσει την έκδοση αποφάσεως βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και σύμφωνα με τα πορίσματά του της 25ης Φεβρουαρίου 1993, το Συμβούλιο [δήλωνε] αποφασισμένο να αποφύγει κάθε νέα παρέκκλιση βάσει του άρθρου 95 για ενισχύσεις υπέρ μιας συγκεκριμένης επιχειρήσεως».

7 Το Συμβούλιο παρέσχε τη σύμφωνη γνώμη του στις 22 Δεκεμβρίου 1993, βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, επί της χορηγήσεως των προμνησθεισών ενισχύσεων, που σκοπό είχαν να συνοδεύσουν την αναδιάρθρωση ή την ιδιωτικοποίηση των οικείων δημοσίων επιχειρήσεων.

8 Σε αυτό το νομικό και πραγματικό πλαίσιο η Επιτροπή, για να διευκολύνει μια νέα αναδιάρθρωση της χαλυβουργικής βιομηχανίας, έλαβε στις 12 Απριλίου 1994, κατόπιν της προαναφερθείσας σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου, έξι ατομικές αποφάσεις στηριζόμενες στο άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης και εγκρίνουσες τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δεν ικανοποιούσαν τα κριτήρια που επιτρέπουν, κατ' εφαρμογή του προαναφερθέντος κώδικα ενισχύσεων, την παρέκκλιση από το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης. Η Επιτροπή ενέκρινε αντιστοίχως, με τις έξι αυτές αποφάσεις, τις ενισχύσεις που η Γερμανία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση EKO Stahl AG, Eisenhüttenstadt (απόφαση 94/256/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 45), τις ενισχύσεις που η Πορτογαλία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση Siderurgia Nacional (απόφαση 94/257/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 52), τις ενισχύσεις που η Ισπανία προετίθετο να χορηγήσει στη δημόσια χαλυβουργική επιχείρηση με ολοκληρωμένο σύστημα παραγωγής Corporación de la Siderurgia Integral (CSI) (απόφαση 94/258/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 58, στο εξής: απόφαση 94/258), την εκ μέρους της Ιταλίας χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα (χαλυβουργικός όμιλος Ilva) (απόφαση 94/259/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 64, στο εξής: απόφαση 94/259), τις ενισχύσεις που η Γερμανία προετίθετο να χορηγήσει στη χαλυβουργική επιχείρηση Sächsische Edelstahlwerke GmbH, Freital κατά Sachsen (απόφαση 94/260/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 71) και τις ενισχύσεις που η Ισπανία προετίθετο να χορηγήσει στη Sidenor, επιχείρηση παράγουσα ειδικές μορφές χάλυβα (απόφαση 94/261/ΕΚΑΧ, ΕΕ L 112, σ. 77).

9 Οι εγκρίσεις αυτές συνοδεύονταν, σύμφωνα με τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, «από υποχρεώσεις αντιστοιχούσες σε καθαρές μειώσεις παραγωγικής ικανότητας ύψους τουλάχιστον 2 εκατομμυρίων τόνων ακατέργαστου χάλυβα και για ανώτατη ποσότητα ύψους 5,4 εκατομμυρίων τόνων προϊόντων θερμής ελάσεως», σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 13ης Απριλίου 1994 [COM(94) 125 τελικό], η οποία απέβλεπε στη σύνταξη ενδιαμέσου απολογισμού της αναδιαρθρώσεως του χαλυβουργικού τομέα και στη διατύπωση συστάσεων με σκοπό την παγίωση της σχετικής διεργασίας, σύμφωνα με το πνεύμα των προπαρατεθέντων πορισμάτων του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1993.

Διαδικασία

10 Στο πλαίσιο αυτό, η χαλυβουργική επιχείρηση British Steel plc (στο εξής: British Steel), με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Ιουνίου 1994, ζήτησε δυνάμει του άρθρου 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ την ακύρωση των προαναφερθεισών αποφάσεων 92/258, που αφορά την επιχείρηση CSI, και 94/259 που αφορά τον όμιλο Ilva, της 12ης Απριλίου 1994.

11 Εν τω μεταξύ ασκήθηκαν δύο άλλες προσφυγές, η μια εκ μέρους της Association des Aciéries Européennes Indépendantes (EISA), κατά των έξι προπαρατεθεισών αποφάσεων 94/256 έως 94/261, της 12ης Απριλίου 1994 (υπόθεση T-239/94), και η άλλη εκ μέρους των επιχειρήσεων Wirtschaftsvereinigung Stahl, Thyssen Stahl AG, Preussag Stahl AG και Hoogovens Groep BV, κατά της προπαρατεθείσας αποφάσεως 94/259, η οποία ενέκρινε τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον όμιλο Ilva (υπόθεση T-244/94).

12 Στην υπό κρίση υπόθεση, το Συμβούλιο, η Ιταλική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ilva Laminati Piani SpA (στο εξής: Ilva) υπέβαλαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Οκτωβρίου, 11 και 13 Νοεμβρίου και 19 Δεκεμβρίου 1994, αντιστοίχως, αιτήσεις παρεμβάσεως στη διαφορά προς στήριξη των αιτημάτων της καθής. Οι εταιρίες SSAB Svenskt Stål AB και Det Danske Stålvalseværk A/S υπέβαλαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 8 και 15 Δεκεμβρίου 1994 αντιστοίχως, αίτηση παρεμβάσεως προς στήριξη των αιτημάτων της προσφεύγουσας. Με διατάξεις της 13ης Φεβρουαρίου και της 6ης Μαρτίου 1995, ο πρόεδρος του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου δέχθηκε τις ως άνω αιτήσεις παρεμβάσεως υπέρ της καθής και υπέρ της προσφεύγουσας.

13 Η British Steel υπέβαλε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 28 Οκτωβρίου 1994, αίτηση λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, βάσει του άρθρου 64, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, ζητώντας από το Πρωτοδικείο να διατάξει την Επιτροπή να προσκομίσει τις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που συνέταξε, κατόπιν αιτήσεως του οργάνου αυτού, ο κ. Atkins, όσον αφορά τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως των επιχειρήσεων Ilva και CSI, καθώς και τις εκθέσεις που αφορούν τις επιχειρήσεις αυτές και τις οποίες η Ιταλία και η Ισπανία οφείλουν να διαβιβάσουν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 4 των προσβαλλομένων αποφάσεων, δις ετησίως, προκειμένου να της παράσχουν τη δυνατότητα ελέγχου της τηρήσεως των προϋποθέσεων που επιβάλλουν οι αποφάσεις αυτές. Μετά την κατάθεση των παρατηρήσεων της Επιτροπής, στις 9 Δεκεμβρίου 1994, το Πρωτοδικείο έθεσε στην προσφεύγουσα, στην Επιτροπή και στην Ilva σειρά ερωτήσεων σχετικά, αφενός, με το αν είναι αναγκαίο να διαθέτει τις προαναφερθείσες εκθέσεις προκειμένου να εκτιμήσει το σύννομο των προσβαλλομένων αποφάσεων και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων άμυνας και, αφετέρου, με το αν τα στοιχεία που περιέχονται στις εκθέσεις αυτές είναι ή όχι εμπιστευτικά, κάλεσε δε τους παρεμβαίνοντες να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της αιτήσεως της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα, η Επιτροπή και η Ilva απάντησαν στις ερωτήσεις και οι παρεμβαίνοντες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Επιπλέον, όσον αφορά το ζήτημα της εμπιστευτικότητας, η Επιτροπή διαβίβασε στο Πρωτοδικείο, στις 30 Ιουνίου 1995, την έκθεση πραγματογνωμοσύνης Atkins σχετικά με την επιχείρηση CSI, από την οποία είχαν αφαιρεθεί τα στοιχεία τα οποία

η επιχείρηση αυτή θεωρούσε εμπιστευτικά. Η Επιτροπή εξήγησε ότι η έκθεση αυτή είχε συνταχθεί βάσει μιας εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης SRI και δεν περιείχε συνεπώς το ίδιο είδος διεξοδικών αναλύσεων που περιείχε η έκθεση Atkins σχετικά με την Ilva, η οποία εξέταζε τις δυνατότητες αναδιαρθρώσεως της επιχειρήσεως αυτής βάσει εμπιστευτικών εμπορικών στοιχείων, πράγμα το οποίο εξηγούσε το ότι δεν ήταν δυνατόν να κοινοποιηθεί η έκθεση αυτή χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία. Το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι έπρεπε να συνεχίσει τη διαδικασία προτού κρίνει επί της αιτήσεως λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας και κοινοποίησε την απόφαση αυτή στην προσφεύγουσα με έγγραφο της Γραμματείας της 20ής Ιουλίου 1995.

14 Η British Steel υπέβαλε, στις 8 Αυγούστου 1995, δεύτερη αίτηση λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, ζητώντας από το Πρωτοδικείο να διατάξει την Επιτροπή να προσκομίσει την έκθεση πραγματογνωμοσύνης Atkins που αφορούσε την Ilva και την έκθεση πραγματογνωμοσύνης SRI που αφορούσε την CSI, από τις οποίες οι δύο αυτές εταιρίες αντιστοίχως θα είχαν αφαιρέσει κάθε εμπιστευτικό στοιχείο. Στους παρεμβαίνοντες δόθηκε η δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι, κατά το στάδιο εκείνο της διαδικασίας, παρείλκε η απόφανσή του επί της δεύτερης αυτής αιτήσεως και κοινοποίησε την απόφαση αυτή στην προσφεύγουσα με έγγραφο της Γραμματείας της 26ης Οκτωβρίου 1995.

15 Με έγγραφο της Γραμματείας, της 3ης Δεκεμβρίου 1996, το Πρωτοδικείο έθεσε στην Επιτροπή μια σειρά ερωτήσεων, που αφορούσαν ουσιαστικά τα στοιχεία τα οποία η προσφεύγουσα ζήτησε, επικουρικώς, να της κοινοποιηθούν, με την πρώτη αίτησή της περί λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, στην περίπτωση κατά την οποία το Πρωτοδικείο θα έκρινε ότι ήταν ενδεδειγμένο να μην δεχθεί την αίτησή της με την οποία ζήτησε την προσκόμιση των προαναφερθεισών εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης και να διατάξει άλλα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας. Η Επιτροπή απάντησε στις ερωτήσεις αυτές εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Ενόψει των απαντήσεων αυτών, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι διέθετε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτίμηση των ισχυρισμών που προέβαλε η προσφεύγουσα και ότι η προσκόμιση των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης Atkins, που αφορούσε την Ilva, και SRI, που αφορούσε την CSI, καθώς και των προαναφερθεισών εκθέσεων των οικείων κρατών μελών, δεν ήταν αναγκαία για να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, αποφασίστηκε να αρχίσει η προφορική διαδικασία χωρίς την προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 1997.

Αιτήματα των διαδίκων

16 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη SSAB Svenskt Stål, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τις αποφάσεις 94/258 και 94/259·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

17 Η παρεμβαίνουσα Det Danske Stålvalseværk ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τις αποφάσεις 94/258 και 94/259·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στα οποία υποβλήθηκε η παρεμβαίνουσα.

18 Η καθής, υποστηριζόμενη από το Συμβούλιο, την Ιταλική Δημοκρατία και το Βασίλειο της Ισπανίας, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

19 Η Ilva ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή/και αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στα οποία υποβλήθηκε η Ilva.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

20 Η British Steel τονίζει ότι είναι μια επιχείρηση την οποία αφορούν, κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις, οι οποίες εγκρίνουν την παροχή πλεονεκτημάτων σε επιχειρήσεις που την ανταγωνίζονται. Υπό το πρίσμα αυτό, βάλλει κατά της απόψεως της Ilva ότι οι έξι προπαρατεθείσες αποφάσεις, που εκδόθηκαν από την Επιτροπή στις 12 Απριλίου 1994, συνιστούν ένα αδιαίρετο σύνολο που προέκυψε από πολιτικό συμβιβασμό επιτευχθέντα εντός του Συμβουλίου, οπότε η υπό κρίση προσφυγή, με την οποία ζητείται η ακύρωση μόνο των δύο από τις αποφάσεις αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτή διότι η ενδεχόμενη ακύρωση των δύο επίδικων αποφάσεων θα συνεπαγόταν απαράδεκτη τροποποίηση μιας πολιτικής συμφωνίας που επιτεύχθηκε σε πολύ υψηλό επίπεδο. Το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές, καθόσον ειδικότερα αφορά το παραδεκτό της προσφυγής, διότι το δικαίωμα της προσφεύγουσας να προσβάλει τις δύο αποφάσεις που θεωρεί ότι την αφορούν άμεσα και ατομικά δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω από το γεγονός και μόνον ότι υφίσταται μια πολιτική σχέση που συνδέει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις με τις άλλες αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή στο ίδιο πλαίσιο.

21 Η Ilva δέχεται κατ' αρχάς ότι ως παρεμβαίνουσα δεν δικαιούται να θέσει το ζήτημα του παραδεκτού της υπό κρίση προσφυγής, διότι η Επιτροπή δεν το έθεσε κατά την έγγραφη διαδικασία. Υπενθυμίζει ωστόσο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως, οπότε το Πρωτοδικείο πρέπει βάσει του άρθρου αυτού να εξετάσει την επιχειρηματολογία της.

22 Εν προκειμένω, οι δύο αποφάσεις που προσέβαλε η British Steel συνιστούν σημαντικές πτυχές μιας συνολικής πολιτικής αποφάσεως που συνήφθη εντός του Συμβουλίου, ενόψει της αναδιαρθρώσεως της κοινοτικής χαλυβουργίας. Η υπό κρίση προσφυγή πρέπει επομένως να κηρυχθεί απαράδεκτη, στο μέτρο που δεν περιορίζεται στην αμφισβήτηση των κριτηρίων που χρησιμοποίησε η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των ειδικών προϋποθέσεων χορηγήσεως των ενισχύσεων που ενέκριναν οι δύο επίδικες αποφάσεις, αλλά στρέφεται κατ' αυτής ταύτης της βάσεως της πολιτικής συμφωνίας που συνήφθη σε κοινοτικό επίπεδο και επικυρώθηκε από τις έξι αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή στις 12 Απριλίου 1994. Συγκεκριμένα, η ενδεχόμενη ακύρωση μιας ή περισσοτέρων από τις οικείες αποφάσεις θα κατέληγε στην τροποποίηση του πολιτικού συμβιβασμού που επιτεύχθηκε εντός του Συμβουλίου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα μπορούσε παραδεκτώς να προσβάλει μόνο το σύνολο των έξι αποφάσεων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

23 Προτού εξεταστεί το βάσιμο της ενστάσεως απαραδέκτου που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα Ilva, πρέπει να εκτιμηθεί το παραδεκτό της, υπό το φως των ισχυόντων δικονομικών κανόνων.

24 Σύμφωνα με τα άρθρα 34, δεύτερο εδάφιο, και 46, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού (ΕΚΑΧ) του Δικαστηρίου, η παρέμβαση δύναται να έχει ως αντικείμενο μόνο την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων. Επιπλέον, το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει ότι ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

25 Από τα ανωτέρω έπεται ότι, εφόσον η καθής δεν έθεσε το ζήτημα του απαραδέκτου της προσφυγής κατά την έγγραφη διαδικασία, η παρεμβαί-

νουσα δεν νομιμοποιείται να υποβάλει ένσταση απαραδέκτου και το Πρωτοδικείο δεν οφείλει, επομένως, να εξετάσει τους λόγους απαραδέκτου που αυτή προβάλλει (βλ., επί του σημείου αυτού, την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125).

26 Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό για λόγους δημοσίας τάξεως, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβάλλουν οι παρεμβαίνοντες (βλ., σχετικώς, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1990, C-305/86 και C-160/87, Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1990, σ. I-2945, και της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203).

27 Οι λόγοι περί απαραδέκτου είναι δημοσίας τάξεως μόνον εφόσον αφορούν ουσιώδη προϋπόθεση του παραδεκτού προσφυγής ασκηθείσας βάσει του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

28 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο λόγος περί απαραδέκτου που προβάλλει η παρεμβαίνουσα δεν αφορά κάποια από αυτές τις ουσιώδεις προϋποθέσεις, παρέλκει η αυτεπάγγελτη εξέτασή του. Συγκεκριμένα, η Ilva απλώς υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι μια επιχείρηση, την οποία αφορά απόφαση ανήκουσα σε ένα «πακέτο», δεν μπορεί να προσβάλει χωριστά την απόφαση που την θίγει, αλλά οφείλει, για να στραφεί κατ' αυτής, να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά του συνόλου των αποφάσεων του «πακέτου». Η επιβολή όμως αυτής της προϋποθέσεως του παραδεκτού όχι μόνο δεν προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης, αλλ' επιπλέον αντιφάσκει πλήρως προς το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το οποίο καθιερώνει ρητώς το δικαίωμα των επιχειρήσεων και των ενώσεων επιχειρήσεων να ασκούν προσφυγή κατά των ατομικών αποφάσεων που τις αφορούν.

29 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο λόγος περί απαραδέκτου που προβάλει η Ilva πρέπει εν πάση περιπτώσει να απορριφθεί, εφόσον η κατ' αυτήν προϋπόθεση του παραδεκτού επί της οποίας στηρίζεται είναι ασύμβατη προς το παρεχόμενο από το άρθρο 33 της Συνθήκης στις επιχειρήσεις δικαίωμα να ασκούν προσφυγή κατά κάθε ατομικής αποφάσεως που τις αφορά.

Επί της ουσίας της προσφυγής

30 Η προσφεύγουσα προβάλλει, προς στήριξη της αιτήσεως ακυρώσεως, τέσσερις λόγους που αφορούν αντιστοίχως αναρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση των επίδικων αποφάσεων, παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, παράβαση της Συνθήκης ΕΚΑΧ ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, καθώς και παράβαση ουσιωδών τύπων.

1. *Επί του πρώτου λόγου που αφορά αναρμοδιότητα της Επιτροπής*

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

31 Η British Steel φρονεί ότι η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να εκδώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Ο κώδικας ενισχύσεων συνιστά εξαντλητικό και δεσμευτικό νομικό πλαίσιο, στον βαθμό που απαγορεύει την έγκριση ενισχύσεων ασύμβατων προς τις διατάξεις του. Ειδικότερα, το άρθρο 1 του κώδικα αυτού απαγορεύει ρητώς όλες τις ενισχύσεις για τη λειτουργία των επιχειρήσεων και για επενδύσεις. Επομένως, η Επιτροπή δεν είχε εξουσία να εγκρίνει τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων με τις δύο προσβαλλόμενες αποφάσεις. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να προσποριστεί μια τέτοια εξουσία στηριζόμενη στο άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, διότι ο ίδιος ο κώδικας ενισχύσεων θεσπίστηκε από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 95 και καθορίζει κατά τρόπο οριστικό τα εφαρμοστέα κριτήρια προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της Συνθήκης, υπό την επιφύλαξη της τροποποιήσεώς του από γενική απόφαση.

32 Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, αν η Επιτροπή προτίθεται να εγκρίνει ενισχύσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κώδικα, οφείλει να τροποποιήσει το ίδιο το κείμενο του κώδικα με γενική απόφαση έχουσα εφαρμογή επί όλων των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, ο κώδικας ενισχύσεων θα καθίστατο εντελώς άχρηστος αν κατεστρατηγείτο μέσω ατομικών αποφάσεων τις οποίες η Επιτροπή θα αναγκαζόταν να εκδώσει για να λάβει υπόψη ειδικές περιπτώσεις. Εν προκειμένω όμως η Επιτροπή δεν προέβη σε τροποποίηση του κώδικα ενισχύσεων, αλλά περιορίστηκε στην έκδοση αποφάσεων οι οποίες, ερχόμενες σε αντίθεση με τους κανόνες του

κώδικα αυτού, παρέχουν παρανόμως πλεονεκτήματα σε ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις, εις βάρος των ανταγωνιστών τους που δεν έτυχαν της εγκρίσεως κρατικών ενισχύσεων.

33 Η παρεμβαίνουσα Det Danske Stålvalseværk υποστηρίζει την άποψη της προσφεύγουσας ότι ο κώδικας ενισχύσεων αποτελεί εξαντλητικό και δεσμευτικό νομικό πλαίσιο. Η Επιτροπή όφειλε επομένως να τηρήσει σχολαστικά τους κανόνες που η ίδια θέσπισε για να διέπουν τη δράση της βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης και δεν είχε αρμοδιότητα να εκδώσει ατομική απόφαση αντιβαίνουσα στα κριτήρια του κώδικα ενισχύσεων. Ο κώδικας αυτός αποσκοπεί στη ρύθμιση ενός εξαιρετικά ευαίσθητου τομέα για την εύρυθμη λειτουργία της κοινής αγοράς του χάλυβα, στο μέτρο που οι κρατικές ενισχύσεις που είναι αντίθετες προς τους θεμελιώδεις στόχους της Συνθήκης ενέχουν τον κίνδυνο να περιαγάγουν σε δυσχερή θέση τις επιχειρήσεις που κατόρθωσαν να αντιμετωπίσουν με τα δικά τους μέσα τις προσπάθειες αναδιαρθρώσεως και ιδιωτικοποιήσεως. Ο κώδικας ενισχύσεων συνιστά την προσήκουσα νομική βάση για την έκδοση ατομικών αποφάσεων σύμφωνων προς τις διατάξεις του. Εν προκειμένω όμως η Επιτροπή εξέδωσε τις επίδικες αποφάσεις βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, με μοναδικό σκοπό να καταστρατηγήσει τη διαδικασία και τους κανόνες που θεσπίζει ο κώδικας ενισχύσεων.

34 Η Επιτροπή τονίζει ότι οι διάφοροι κώδικες ενισχύσεων θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης και στηρίζονται συνεπώς στην ίδια νομική βάση με τις επίδικες αποφάσεις. Η τυπική ισχύς των πράξεων αυτών είναι συνεπώς πανομοιότυπη και ο ισχύων κώδικας ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρείται οριστικός και δεσμευτικός. Αντιθέτως, ο κώδικας απλώς διευκρινίζει την άποψη της Επιτροπής κατά τον χρόνο θεσπίσεώς του, όσον αφορά τις ενισχύσεις που αυτή θεωρεί συμβατές προς τη Συνθήκη. Η Επιτροπή είναι αρμόδια να εξετάζει το συμβατό προς τη Συνθήκη άλλων μορφών ενισχύσεων μη προβλεπομένων από τον κώδικα, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του γεγονότος ότι η αγορά του χάλυβα αντιμετωπίζει συχνά εξαιρετικά σοβαρές κρίσεις. Εν προκειμένω, η λύση που προτείνει η προσφεύγουσα και συνίσταται στην τροποποίηση του κώδικα ενισχύσεων δεν μπορεί να έχει πρακτική εφαρμογή, στο μέτρο που θα κατέληγε σε γενική έγκριση των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση, ενώ η έκδοση των επίδικων ατομικών αποφάσεων αντιπροσώπευε, κατά την Επιτροπή, μια πολύ πιο περιοριστική διαδικασία για την

έγκριση μιας ενισχύσεως. Η επιλογή μεταξύ της τροποποιήσεως του κώδικα ενισχύσεων και της εκδόσεως των επίδικων αποφάσεων δεν είναι συνεπώς αδιάφορη για την Επιτροπή· ο κάθε τρόπος ενέργειας ανταποκρίνεται σε πολύ διαφορετικές καταστάσεις.

35 Το Συμβούλιο φρονεί ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας τον κώδικα ενισχύσεων, δεν εξάντλησε τις αρμοδιότητες που της απονέμει το άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης και ότι είχε συνεπώς την εξουσία να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων, όπως εκείνες για τις οποίες εκδόθηκαν οι επίδικες αποφάσεις. Συγκεκριμένα, κατά το Συμβούλιο, είναι δυνατόν να προκύψει η ανάγκη εκδόσεως μιας νέας αποφάσεως εκ μέρους της Επιτροπής, προκειμένου να πραγματοποιηθεί ένας από τους στόχους της Κοινότητας που ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4 της Συνθήκης, μολονότι υφίσταται ένας κώδικας ενισχύσεων καθορίζων τους κανόνες που ισχύουν γενικά για τις ενισχύσεις στον χαλυβουργικό τομέα. Ειδικότερα, στον πέμπτο κώδικα ενισχύσεων απλώς παρατίθενται τα μέτρα που η Επιτροπή έκρινε τότε συμβατά προς τη Συνθήκη, αλλά η παράθεση αυτή δεν είναι εξαντλητική και η Επιτροπή μπορεί συνεπώς, σε περίπτωση ανάγκης, να προσφύγει εκ νέου στο άρθρο 95 για να εκδώσει άλλες αποφάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές συνάδουν με τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού. Εν προκειμένω, ήταν αναγκαίο, κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, να υιοθετηθεί μια συνολική στρατηγική για να αντιμετωπιστεί η ολοένα και σοβαρότερη κρίση του χαλυβουργικού τομέα και να διασφαλιστεί η μείωση των παραγωγικών ικανοτήτων των ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων· μια τέτοια στρατηγική όμως δεν αποκλείει τη χορήγηση ενισχύσεων στις επιχειρήσεις, ως ένα από τα θεσπιζόμενα συνοδευτικά μέτρα στο πλαίσιο ενός γενικού προγράμματος μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων.

36 Κατά την Ιταλική Δημοκρατία, η άποψη της προσφεύγουσας καταλήγει στο να απονέμει στον κώδικα ενισχύσεων την εξουσία ουσιώδους τροποποιήσεως του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Με άλλα λόγια, σύμφωνα με την άποψη αυτή, ο κώδικας είχε ως αποτέλεσμα να εξαντλήσει την πηγή από την οποία απορρέει. Το άρθρο 95 όμως αποτελεί γενικό κανόνα του οποίου η εφαρμογή δεν μπορεί να απαγορευθεί ή να περιοριστεί από κανόνα κατώτερου επιπέδου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τελικώς τόσο ο κώδικας ενισχύσεων όσο και οι επίδικες αποφάσεις κείνται στο αυτό επίπεδο στην ιεραρχία των κανόνων και έχουν την ίδια τυπική ισχύ. Επιπλέον, ο κώδικας ενισχύσεων αφορά αποκλειστικά ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, που ορίζονται στα άρθρα του 2 έως 5. Οποιοδήποτε άλλο είδος δημόσιας χρηματοδοτικής παρεμβάσεως υπέρ των χαλυβουργικών επιχειρήσεων δεν ρυθμίζεται από τον κώδικα ενισχύσεων και, συνεπώς, δεν εμπίπτει

στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα. Συμπερασματικώς, η νομιμότητα των επίμαχων ατομικών αποφάσεων δεν μπορεί να εκτιμηθεί από την άποψη του εν λόγω κώδικα, αλλά αποκλειστικά βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης.

37 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή νομίμως χρησιμοποίησε τις εξουσίες που της απονέμει η Συνθήκη, χωρίς ουδέποτε να υπερβεί τα τασσόμενα όρια. Συγκεκριμένα, το άρθρο 95 συνιστά την ενδεδειγμένη βάση για την έκδοση αποφάσεων προς αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες επιβάλλεται αποτελεσματική κοινοτική δράση προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι προβλεπόμενοι στη Συνθήκη στόχοι, στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν παρασχεθεί στα κοινοτικά όργανα οι απαιτούμενες προς τούτο εξουσίες. Συναφώς, μπορεί να γίνει παραλληλισμός μεταξύ του άρθρου αυτού και του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ. Ο κώδικας ενισχύσεων, αφενός, και οι επίδικες αποφάσεις, αφετέρου, στηρίζονται στην ίδια νομική βάση και έχουν διαφορετικό πεδίο εφαρμογής, κάθε μια από τις πράξεις αυτές ανταποκρινόμενη στην κατάσταση της αγοράς στον χαλυβουργικό τομέα κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει εξουσία [και οφείλει] να θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις για να αντιμετωπίζει καταστάσεις κρίσεως, στηριζόμενη στη νομική βάση του άρθρου 95, χωρίς να είναι δυνατόν να συναχθεί από την ύπαρξη ενός κώδικα ενισχύσεων ότι η Επιτροπή θέλησε να παραιτηθεί από τη διακριτική εξουσία της.

38 Η Ilva υποστηρίζει επίσης ότι η Επιτροπή είχε την αρμοδιότητα εκδόσεως των επίδικων αποφάσεων, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 95 της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή της παρέχει εξουσία να ρυθμίζει, μέσω εξαιρετικών αποφάσεων, γενικού ή ειδικού χαρακτήρα, κάθε απρόβλεπτη και εξαιρετική κατάσταση η οποία θα μπορούσε να παρουσιαστεί. Υπό το πρίσμα αυτό, εφόσον το άρθρο 95 συνιστά επαρκή νομική βάση για τον κώδικα ενισχύσεων, δεν υφίσταται κατά την Ilva κανένας λόγος να μη συμβαίνει το ίδιο και όσον αφορά την έκδοση ειδικών αποφάσεων. Στην Επιτροπή εναπόκειται να εκτιμά τη σκοπιμότητα προσφυγής στην έκδοση γενικής αποφάσεως ή ατομικής αποφάσεως ανάλογα με τις περιστάσεις. Ο κώδικας ενισχύσεων δεν έχει παρά περιορισμένο πεδίο. Κηρύσσει συμβατές προς τη Συνθήκη συγκεκριμένες κατηγορίες ενισχύσεων επιδιώκουσες ορισμένους στόχους της Συνθήκης και δεν αποσκοπεί στην απαγόρευση των ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Συνεπώς, μια ενίσχυση που δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του κώδικα μπορεί να εγκριθεί βάσει της διαδικασίας του άρθρου 95 της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

39 Εκ προοιμίου, πρέπει να τονιστεί ότι στην πραγματικότητα η προσφεύγουσα, προβάλλοντας «την αναρμοδιότητα» της Επιτροπής προς έκδοση των επίδικων αποφάσεων, υποστηρίζει κατ' ουσίαν στο πλαίσιο του πρώτου αυτού λόγου ότι οι δύο επίδικες αποφάσεις βρίσκονται σε αντίφαση προς τον κώδικα ενισχύσεων και συνεπώς παραβιάζουν την αρχή ότι μια πράξη γενικής ισχύος δεν μπορεί να τροποποιείται από ατομική απόφαση.

40 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστεί κατ' αρχάς το νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι προσβαλλόμενες αποφάσεις. Το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης απαγορεύει, κατ' αρχήν, τις κρατικές ενισχύσεις εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, στο μέτρο που μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο για την πραγματοποίηση των ουσιωδών στόχων της Κοινότητας που ορίζει η Συνθήκη, ιδίως για τη δημιουργία ενός συστήματος ελεύθερου ανταγωνισμού. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, «θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και κατά συνέπεια καταργούνται και απαγορεύονται εντός της Κοινότητας, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη: (...) γ) οι επιδοτήσεις ή οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη (...) υπό οποιαδήποτε μορφή».

41 Ωστόσο, η ύπαρξη μιας τέτοιας απαγορεύσεως δεν σημαίνει ότι κάθε κρατική ενίσχυση στον τομέα της ΕΚΑΧ πρέπει να θεωρείται ασύμβατη προς τους στόχους της Συνθήκης. Το άρθρο 4, στοιχείο γ', ερμηνευόμενο υπό το φως του συνόλου των στόχων της Συνθήκης, όπως ορίζονται στα άρθρα της 2 έως 4, δεν αποβλέπει στο να εμποδίσει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων που μπορούν να συμβάλουν στην πραγματοποίηση των στόχων της Συνθήκης. Το άρθρο αυτό παρέχει στα κοινοτικά θεσμικά όργανα την ευχέρεια να εκτιμούν το συμβατό προς τη Συνθήκη και, ενδεχομένως, να εγκρίνουν τη χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων, στον τομέα που καλύπτει η Συνθήκη. Η ανάλυση αυτή επιβεβαιώνεται από την απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1961, 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 547, σκεπτικό, κεφάλαιο Β.Ι.1.β, σκέψη 9, έκτο εδάφιο, σ. 561), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι, όπως ορισμένες μη κρατικές χρηματοοικονομικές συνδρομές προς επιχειρήσεις που παράγουν άνθρακα ή χάλυβα που επιτρέπονται από τα άρθρα 55, παράγραφος 2, και 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης δεν μπορούν να χορηγηθούν παρά μόνο από την

Επιτροπή ή με τη ρητή έγκρισή της, ομοίως το άρθρο 4, στοιχείο γ', έχει την έννοια ότι παρέχει στα κοινοτικά όργανα αποκλειστική αρμοδιότητα στον τομέα των ενισχύσεων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

42 Επομένως, στην κανονιστική οικονομία της Συνθήκης, το άρθρο 4, στοιχείο γ', δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να επιτρέπει κατά παρέκκλιση ενισχύσεις προγραμματιζόμενες από τα κράτη μέλη και συμβατές προς τους στόχους της Κοινότητας, στηριζόμενη στο άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, προκειμένου να αντιμετωπίσει απρόβλεπτες καταστάσεις (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1962, 9/61, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 775).

43 Συγκεκριμένα, οι προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 95 παρέχουν εξουσία στην Επιτροπή να εκδίδει απόφαση ή σύσταση μετά από ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή ΕΚΑΧ, σε όλες τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στη Συνθήκη, στις οποίες η εν λόγω απόφαση ή σύσταση παρίσταται αναγκαία για την πραγματοποίηση, κατά τη λειτουργία της κοινής αγοράς του άνθρακα και του χάλυβα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, ενός από τους στόχους της Κοινότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4. Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν ότι η ίδια απόφαση ή σύσταση, εκδοθείσα με την αυτή μορφή, καθορίζει ενδεχομένως τις εφαρμοστέες κυρώσεις. Επομένως, στο μέτρο που, αντιθέτως προς τη Συνθήκη ΕΚ, η Συνθήκη ΕΚΑΧ δεν απονέμει στην Επιτροπή ή στο Συμβούλιο καμία ειδική εξουσία προκειμένου να εγκρίνουν τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή έχει, βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, την εξουσία να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης και, κατ' επέκταση, να εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζει, τις ενισχύσεις που κρίνει ότι είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων αυτών.

44 Η Επιτροπή είναι συνεπώς αρμόδια, ελλείψει ειδικής διατάξεως της Συνθήκης, να λαμβάνει κάθε γενική ή ατομική απόφαση που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση των στόχων της Συνθήκης. Το άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, που της απονέμει την αρμοδιότητα αυτή δεν περιέχει πράγματι καμία διευκρίνιση σχετικά με το περιεχόμενο των αποφάσεων τις οποίες

η Επιτροπή έχει την εξουσία να λαμβάνει. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται στην Επιτροπή να εκτιμά, σε κάθε περίπτωση, ποιο από τα δύο είδη αποφάσεων, δηλαδή γενικές ή ατομικές, είναι το πλέον ενδεικνυόμενο για την επίτευξη του ή των επιδιωκομένων στόχων.

45 Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, η Επιτροπή χρησιμοποίησε το νομικό πλαίσιο του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης κατά δύο διαφορετικούς τρόπους. Αφενός μεν, εξέδωσε γενικές αποφάσεις — τους «κώδικες ενισχύσεων» — προβλέπουσες γενική παρέκκλιση από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά ορισμένες συγκεκριμένες κατηγορίες ενισχύσεων. Αφετέρου δε, έλαβε ατομικές αποφάσεις επιτρέπουσες εξαιρετικά ορισμένες ειδικές ενισχύσεις.

46 Εν προκειμένω, το πρόβλημα είναι συνεπώς να καθοριστούν το αντικείμενο και το πεδίο αντιστοίχως του κώδικα των ενισχύσεων και των επίδικων ατομικών αποφάσεων.

47 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι ο κώδικας ενισχύσεων που ίσχυε κατά την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων θεσπίστηκε με την προαναφερθείσα απόφαση 3855/91 της 27ης Νοεμβρίου 1991. Επρόκειτο για τον πέμπτο κώδικα ενισχύσεων, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1992 και εφαρμόστηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1996, όπως προέβλεπε το άρθρο του 9. Ο κώδικας αυτός, στηριζόμενος στο άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, εντασσόταν ρητώς στη γραμμή που είχαν χαράξει οι προηγούμενοι κώδικες (βλ., ειδικότερα, τις αποφάσεις της Επιτροπής 3484/85/ΕΚΑΧ, της 27ης Νοεμβρίου 1985, και 322/89/ΕΚΑΧ, της 1ης Φεβρουαρίου 1989, που θεσπίζουν κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, ΕΕ L 340, σ. 1 και ΕΕ L 38, σ. 8), σε σχέση με τους οποίους μπορεί επομένως να ερμηνευθεί. Από το αιτιολογικό του προκύπτει (βλ. ιδίως το σημείο Ι του αιτιολογικού της αποφάσεως 3855/91) ότι ως πρωταρχικό στόχο είχε «να μη στερηθεί η βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα των ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη καθώς και για την προσαρμογή των εγκαταστάσεών της σύμφωνα με τους νέους κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος». Προκειμένου να μειώσει τα πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας και να εξισορροπήσει εκ νέου την αγορά, ο κώδικας επέτρεπε επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, «τις ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα που ενδέχεται να επισπεύσουν το μερικό κλείσιμο ορισμένων μονάδων καθώς και τις ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση της οριστικής παύσης κάθε δραστηριότητας στον τομέα του άνθρακα και χάλυβα των λιγότερο ανταγωνιστικών επιχειρήσεων». Τέλος, απαγόρευε ρητώς τις ενισχύσεις για τη λειτουργία ή για την πραγματοποίηση επενδύσεων, με εξαίρεση «τις περιφερειακές ενισχύσεις για την

πραγματοποίηση επενδύσεων σε ορισμένα κράτη μέλη». Τέτοιων περιφερειακών ενισχύσεων μπορούσαν να τύχουν οι επιχειρήσεις που ήσαν εγκατεστημένες στο έδαφος της Ελλάδας, της Πορτογαλίας ή της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

48 Οι δύο επίδικες αποφάσεις εκδόθηκαν από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, προκειμένου, σύμφωνα με το αιτιολογικό τους, να επιτραπεί η αναδιάρθρωση δημόσιων χαλυβουργικών επιχειρήσεων που αντιμετώπιζαν σοβαρές δυσχέρειες σε δύο από τα κράτη μέλη, στην Ισπανία και την Ιταλία, στα οποία ο χαλυβουργικός τομέας κινδύνευε λόγω της σημαντικής επιδεινώσεως της κοινοτικής αγοράς χάλυβα. Όσον αφορά ειδικότερα την Ilva, ο ουσιώδης στόχος των επίμαχων ενισχύσεων ήταν η ιδιωτικοποίηση του χαλυβουργικού ομίλου που είχε τύχει μέχρι τότε της χορηγήσεως πιστώσεων χάρη στην απεριόριστη ευθύνη του μοναδικού μετόχου στηριζόμενη στο άρθρο 2362 του ιταλικού Αστικού Κώδικα (σημεία II και IV του αιτιολογικού). Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η πολύ δυσχερής συγκυρία την οποία αντιμετώπιζε η κοινοτική χαλυβουργική βιομηχανία οφειλόταν σε ιδιαίτερα απρόβλεπτους οικονομικούς παράγοντες. Επομένως, η Επιτροπή θεωρούσε ότι είχε να αντιμετωπίσει μια εξαιρετική κατάσταση, η οποία δεν προβλεπόταν ειδικά στη Συνθήκη (σημείο IV του αιτιολογικού).

49 Η σύγκριση του κώδικα ενισχύσεων, αφενός, και των δύο επίδικων αποφάσεων, αφετέρου, επιτρέπει έτσι να καταστεί προφανές ότι όλες αυτές οι διάφορες πράξεις στηρίζονται στην ίδια νομική βάση, ήτοι στο άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, και εισάγουν παρεκκλίσεις από την αρχή της γενικής απαγορεύσεως των ενισχύσεων του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης. Οι πράξεις αυτές έχουν διαφορετικό πεδίο εφαρμογής, καθόσον ο μεν κώδικας αναφέρεται γενικώς σε ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων τις οποίες θεωρεί συμβατές προς τη Συνθήκη, οι δε επίδικες αποφάσεις επιτρέπουν, για εξαιρετικούς λόγους και una tantum, ενισχύσεις οι οποίες, κατ' αρχήν, δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατές προς τη Συνθήκη.

50 Σε αυτή την προοπτική, η άποψη της προσφεύγουσας ότι ο κώδικας έχει υποχρεωτικό, εξαντλητικό και οριστικό χαρακτήρα δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, ο κώδικας αποτελεί δεσμευτικό νομικό πλαίσιο μόνο για τις ενισχύσεις που υπάγονται στις κατηγορίες ενισχύσεων συμβατών προς τη Συνθήκη τις οποίες απαριθμεί. Στον τομέα αυτόν, ο κώδικας θεσπίζει ένα συνολικό σύστημα προοριζόμενο να διασφαλίσει την ομοιόμορφη μεταχείριση,

στο πλαίσιο μιας ενιαίας διαδικασίας, όλων των ενισχύσεων που υπάγονται στις κατηγορίες τις οποίες ορίζει. Η Επιτροπή δεσμεύεται από το σύστημα αυτό μόνον όταν εκτιμά το συμβατό προς τη Συνθήκη ενισχύσεων τις οποίες αφορά ο κώδικας. Δεν μπορεί συνεπώς να επιτρέψει τέτοιες ενισχύσεις με ατομική απόφαση αντιβαίνουσα στους γενικούς κανόνες που θεσπίζει ο κώδικας αυτός (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Μαρτίου 1979, αποκαλούμενες «ένσφαιροι τριβείς», 113/77, NTN Toyo Bearing κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 669· 118/87, ISO κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 673· 119/77, Nippon Seiko κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 675· 120/77, Koyo Seiko κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 759· 121/77, Nachi Fujikoshi κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 761, καθώς και τις αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 140/82, 146/82, 221/82 και 226/82, Walzstahl-Vereinigung και Thyssen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 951, της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 4309, και CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής.

51 Αντιστρόφως, οι ενισχύσεις που δεν υπάγονται στις κατηγορίες τις οποίες οι διατάξεις του κώδικα εξαιρούν από την απαγόρευση μπορούν να τύχουν ατομικής παρεκκλίσεως από την απαγόρευση αυτή, αν η Επιτροπή θεωρεί, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής εξουσίας της βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, ότι τέτοιες ενισχύσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, σκοπός του κώδικα ενισχύσεων είναι μόνον να επιτρέπει γενικώς, και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, παρεκκλίσεις από την απαγόρευση των ενισχύσεων υπέρ ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων τις οποίες απαριθμεί εξαντλητικά. Η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το οποίο αφορά αποκλειστικά τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στη Συνθήκη (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, σκέψη 2), να απαγορεύει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, δεδομένου ότι μια τέτοια απαγόρευση προβλέπεται ήδη στην ίδια τη Συνθήκη, στο άρθρο της 4, στοιχείο γ'. Οι ενισχύσεις που δεν υπάγονται στις κατηγορίες τις οποίες ο κώδικας εξαιρεί από την απαγόρευση αυτή εξακολουθούν συνεπώς να εμπίπτουν αποκλειστικά στο άρθρο 4, στοιχείο γ'. Επομένως, όταν τέτοιες ενισχύσεις εμφανίζονται παρ' όλ' αυτά αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης, η Επιτροπή είναι αρμόδια να προσφεύγει στο άρθρο 95 της Συνθήκης, προκειμένου να αντιμετωπίζει αυτή την απρόβλεπτη κατάσταση, ενδεχομένως με την έκδοση ατομικής αποφάσεως (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 40 έως 44).

52 Εν προκειμένω, οι επίδικες αποφάσεις — που επιτρέπουν κρατικές ενισχύσεις προκειμένου να καταστεί δυνατή η αναδιάρθρωση μεγάλων δημοσίων

χαλυβουργικών ομίλων εντός ορισμένων κρατών μελών — δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα ενισχύσεων. Ο κώδικας αυτός εισάγει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, παρεκκλίσεις γενικού περιεχομένου από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων, όσον αφορά αποκλειστικά τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για το κλείσιμο μονάδων, καθώς και τις περιφερειακές ενισχύσεις υπέρ των χαλυβουργικών επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος ή σε τμήμα του εδάφους ορισμένων κρατών μελών. Εν προκειμένω όμως οι επίμαχες ενισχύσεις για τη λειτουργία και την αναδιάρθρωση δεν υπάγονται προφανώς σε καμία από τις προαναφερθείσες κατηγορίες ενισχύσεων. Επομένως, οι παρεκκλίσεις τις οποίες επέτρεψαν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν υπόκεινται στις προϋποθέσεις που καθορίζει ο κώδικας ενισχύσεων και έχουν συνεπώς συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με αυτόν, όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που ορίζει η Συνθήκη (βλ., κατωτέρω, τις σκέψεις 103 έως 109).

53 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι επίδικες αποφάσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν αδικαιολόγητες παρεκκλίσεις από τον κώδικα ενισχύσεων, αλλά συνιστούν πράξεις απορρέουσες, όπως και αυτός, από τις διατάξεις του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

54 Επομένως, η αιτίαση που αφορά την αναρμοδιότητα είναι αβάσιμη, διότι η Επιτροπή δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να παραιτηθεί, με τη θέσπιση του κώδικα ενισχύσεων, από την εξουσία που της απονέμει το άρθρο 95 της Συνθήκης να εκδίδει ατομικές πράξεις προκειμένου να αντιμετωπίζει απρόβλεπτες καταστάσεις. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι εν προκειμένω το πεδίο εφαρμογής του κώδικα δεν κάλυπτε τις οικονομικές καταστάσεις που την οδήγησαν να λάβει τις επίδικες αποφάσεις, είχε εξουσία να στηριχθεί στο άρθρο 95 της Συνθήκης για να εγκρίνει τις επίμαχες ενισχύσεις, υπό τον όρο της τηρήσεως των προϋποθέσεων εφαρμογής της διατάξεως αυτής.

55 Επομένως, οι επίδικες αποφάσεις δεν είναι παράνομες λόγω φερόμενης αναρμοδιότητας της Επιτροπής να τις εκδώσει.

2. Επί του δευτέρου λόγου που αφορά προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

56 Η British Steel φρονεί ότι οι επίδικες αποφάσεις προσβάλλουν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, είναι δυνατόν να δημιουργηθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη λόγω κανονιστικών μέτρων της Επιτροπής, ακόμη και στον ειδικό τομέα της χορηγήσεως κρατικών ενισχύσεων (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 1983, 205/82 έως 215/82, Deutsche Milchkontor κ.λπ., Συλλογή 1983, σ. 2633). Εν προκειμένω, η αρχή αυτή παραβιάστηκε στο μέτρο που η προσφεύγουσα ανέμενε από την Επιτροπή να τηρήσει τον κώδικα ενισχύσεων και, επομένως, να τον τροποποιήσει ή ακόμη και να τον αντικαταστήσει αν επιθυμούσε να μην τον λάβει υπόψη.

57 Συγκεκριμένα, ο κώδικας ενισχύσεων αποτελεί κανονιστικό μέτρο με δεδηλωμένο σκοπό την απαγόρευση κάθε μορφής επιδοτήσεως, εξαιρέσει εκείνων τις οποίες θεωρεί συμβατές προς τη Συνθήκη. Μια χαλυβουργική επιχείρηση θα ήταν θεμιτό να αναμένει ότι η Επιτροπή θα παραμείνει στα πλαίσια του εν λόγω κώδικα κατά την περίοδο κατά την οποία αυτός θα παρέμενε σε ισχύ. Υπό το πρίσμα αυτό, κάθε μέτρο αντίθετο προς τον κώδικα αυτό θα πρέπει να ακυρώνεται στον βαθμό που, ελλείψει αποφασιστικού δημοσίου συμφέροντος, το μέτρο αυτό συνεπάγεται απρόβλεπτη αλλαγή στην κατάσταση που δημιούργησε ο κώδικας, εις βάρος των επιχειρηματιών που ενήργησαν κατά τρόπο εύλογο στηριζόμενοι στο ότι η κατάσταση που προέκυψε από την εν λόγω κανονιστική πράξη θα είχε διάρκεια. Εν προκειμένω, η British Steel φρονεί ότι δεν υφίστατο αποφασιστικό δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη χορήγηση των επίδικων ενισχύσεων.

58 Η έγκριση κρατικών ενισχύσεων με ατομική απόφαση της Επιτροπής, ήτοι με την απόφαση 89/218/ΕΚΑΧ, της 23ης Δεκεμβρίου 1988, σχετικά με τις ενισχύσεις που προτίθεται να χορηγήσει η Ιταλική Κυβέρνηση στις δημόσιες επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ 1989, L 86, σ. 76), την οποία αναφέρει το όργανο αυτό, δεν μπορούσε να κλονίσει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της προσφεύγουσας, στον βαθμό που η απόφαση αυτή ανέφερε ρητώς ότι είχε εξαιρετικό χαρακτήρα και δεν ενέκρινε επιπλέον παρά ένα τμήμα των προγραμματιζομένων από την Ιταλική Κυβέρνηση ενισχύσεων. Επιπλέον, η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε πριν από τον τέταρτο και πέμπτο κώδικα ενισχύσεων προς τη χαλυβουργία, οι οποίοι τόνισαν εκ νέου τον εξαντλητικό χαρακτήρα τους.

59 Στην πράξη, η προσφεύγουσα ευλόγως ανέμενε, κατά τον χρόνο της ιδιωτικοποιήσεώς της που έλαβε χώρα το 1988, ότι θα μπορούσε να στηριχθεί στην ιδιαίτερα ανταγωνιστική θέση της όσον αφορά τις τιμές. Η προσφεύγουσα πραγματοποίησε τις επενδύσεις της με την εύλογη προσδοκία ότι ένας παραγωγός με καλές επιδόσεις και εργαζόμενος με χαμηλό κόστος θα μπορούσε να αναπτυχθεί αποδοτικά και ότι οι προσπάθειές του δεν θα αναχαιτίζονταν από παραγωγούς οι οποίοι θα είχαν χαμηλότερες επιδόσεις αλλά θα ετύγχαναν κρατικών ενισχύσεων. Ομοίως, η προσφεύγουσα αντέδρασε το 1991 στις τάσεις της αγοράς προσδοκώντας ευλόγως ότι οι τάσεις αυτές θα παρατηρούνταν και αλλού εντός της Κοινότητας, αναγκάζοντας τους παραγωγούς με τις μικρότερες επιδόσεις να αποσυρθούν από την αγορά και να κλείσουν τις εγκαταστάσεις τους, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα σ' αυτήν και σε άλλους παραγωγούς με υψηλές επιδόσεις να πραγματοποιήσουν επαρκή κέρδη και να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των μετόχων τους όσον αφορά την προσήκουσα απόδοση των επενδύσεών τους.

60 Η British Steel αμφισβητεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της είχε εν πάση περιπτώσει κλονιστεί λόγω της συμπεριφοράς του οργάνου αυτού μετά την 1η Ιανουαρίου 1992, στον βαθμό που διάφορα έγγραφα προερχόμενα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, καθώς και τα πορίσματα του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1993, στήριζαν την άποψη ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις ήταν πλέον αναπόφευκτη, λόγω της σοβαρότητας της κρίσεως του ευρωπαϊκού χαλυβουργικού τομέα. Κατά την προσφεύγουσα, μολονότι υφίστατο ο κίνδυνος να υπάρξει πολιτική απόφαση εγκρίνουσα παράνομες ενισχύσεις, ήταν απολύτως λογικό να αναμένει ότι η Επιτροπή θα διατηρούσε την άποψη ότι ο κώδικας ενισχύσεων έπρεπε να τηρηθεί χωρίς καμία εξαίρεση, προκειμένου να μην προκληθούν δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.

61 Η παρεμβαίνουσα SSAB Svenski Stål αναφέρεται στο νομικό πλαίσιο που δημιούργησε η Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: Συμφωνία ΕΟΧ) και τονίζει ότι, με την απόφαση 7/94 της 31ης Μαρτίου 1994 της μικτής επιτροπής του ΕΟΧ (ΕΕ L 160), ο πέμπτος κώδικας ενισχύσεων ενσωματώθηκε στο παράρτημα XV της Συμφωνίας ΕΟΧ, σύμφωνα με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου XIV της Συμφωνίας ΕΟΧ. Ο κώδικας αυτός είχε συνεπώς εφαρμογή επί των σουηδικών επιχειρήσεων ένα έτος πριν από την προσχώρηση του Βασιλείου της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, σύμφωνα με την παρεμβαίνουσα, ενίσχυσε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς το ότι η Επιτροπή δεν θα ενέκρινε ενισχύσεις για τη λειτουργία των επιχειρήσεων και για επενδύσεις, όπως αυτές που χορηγήθηκαν χάρη στις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Η παρεμβαίνουσα, στηριζόμενη στην προσδοκία αυτή, ξεκίνησε μια προσπάθεια αναδιαρθρώσεως. Συνεπώς, η Επιτροπή, εγκρίνοντας ενισχύσεις εκτός του πλαισίου του κώδικα, προσέβαλε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της.

62 Κατά την Επιτροπή, ένα μέτρο γενικής ισχύος όπως ο πέμπτος κώδικας ενισχύσεων δεν μπορεί να δημιουργήσει εγκύρως δικαιολογημένη εμπιστοσύνη. Οι προϋποθέσεις που καθορίζει ο κάθε κώδικας εξαρτώνται από την οικονομική κατάσταση της κοινοτικής χαλυβουργίας κατά τον αντίστοιχο χρόνο, κατάσταση η οποία παρουσίασε διαχρονικές διακυμάνσεις και κατέστη ιδιαίτερα δραματική γύρω στο 1992. Κατά την Επιτροπή, ήταν απολύτως δικαιολογημένη η λήψη μέτρων για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση, η οποία έθετε σε κίνδυνο το ίδιο το μέλλον της χαλυβουργικής βιομηχανίας εντός ορισμένων χωρών. Συνεπώς, δεν μπορούσε να δημιουργηθεί καμία δικαιολογημένη εμπιστοσύνη από το γεγονός και μόνον ότι υπήρχε ένας κώδικας ενισχύσεων. Επιπλέον, τίποτα δεν αποδεικνύει ότι η προσφεύγουσα πράγματι ενήργησε βάσει δικαιολογημένης εμπιστοσύνης όταν προέβη στο κλείσιμο ορισμένων εγκαταστάσεων. Τέλος, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο κώδικας ενισχύσεων δημιούργησε πράγματι δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, η εμπιστοσύνη αυτή, κατά την Επιτροπή, κλονίστηκε λόγω της μεταγενέστερης συμπεριφοράς των κοινοτικών οργάνων. Συγκεκριμένα, στην αλληλογραφία της με τη British Steel, η Επιτροπή τόνισε επανειλημμένως ότι δεν μπορούσε να αποκλειστεί η προσφυγή στο άρθρο 95, ακόμη και κατά την περίοδο εφαρμογής του κώδικα ενισχύσεων.

63 Το Συμβούλιο αμφισβητεί επίσης ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να έχει τη θεμιτή προσδοκία, στηριζόμενη στον κώδικα ενισχύσεων, ότι δεν θα εγκρίνονταν οι επίμαχες ενισχύσεις. Η ιδέα της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν μπορούσε να συνδέεται με μια πράξη δυνάμενη να τροποποιηθεί ανάλογα με την εξέλιξη της οικονομικής καταστάσεως. Επιπλέον, η προσφεύγουσα αντιφάσκει όταν αναγνωρίζει ότι ο κώδικας ενισχύσεων μπορούσε να τροποποιηθεί ώστε να καταστεί δυνατό στην Επιτροπή να εκδώσει, βάσει του κώδικα, τις επίδικες αποφάσεις. Δεδομένου ότι ο κώδικας ενισχύσεων εκδόθηκε στηριζόμενος στην ίδια νομική βάση με τις επίμαχες αποφάσεις, το Συμβούλιο δεν βλέπει για ποιο λόγο η Επιτροπή δεν μπορούσε νομίμως να εκδώσει τις επίδικες αποφάσεις, δεδομένου ότι οι διαδικασίες λήψεως αποφάσεως είναι οι αυτές.

64 Κατά την Ιταλική Δημοκρατία, η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν μπορεί να αντιτάσσεται στην έκδοση πράξεως, στηριζομένης σε διακριτική εξουσία, η οποία καινοτομεί σε σχέση με το προϋφιστάμενο καθεστώς. Αν γινόταν δεκτό το αντίθετο, αυτό θα εμπόδιζε την

προσαρμογή της κοινοτικής νομικής τάξεως στις αλλαγές, σύμφωνα με τους σκοπούς της. Επιπλέον, η έκδοση του κώδικα ενισχύσεων δεν μπορούσε να δημιουργήσει στην προσφεύγουσα δικαιολογημένη εμπιστοσύνη την οποία προσέβαλαν οι επίδικες αποφάσεις, διότι οι αποφάσεις αυτές ουδόλως θίγουν αυτό που είχε προβλεφθεί και ρυθμιστεί με τον κώδικα.

65 Το Βασίλειο της Ισπανίας τονίζει ότι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν μπορεί να διευρύνεται τόσο ώστε να εμποδίζει γενικώς την εφαρμογή μιας νέας ρυθμίσεως στα μελλοντικά αποτελέσματα καταστάσεων που δημιουργήθηκαν βάσει της προηγουμένης ρυθμίσεως, το αντικείμενο της οποίας προϋποθέτει κατ' ανάγκη τη διαρκή προσαρμογή στις διακυμάνσεις της οικονομικής καταστάσεως. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι τελούσε σε κατάσταση που θα μπορούσε να της δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι οι επίδικες αποφάσεις ουδέποτε μπορούσαν να εκδοθούν λόγω της υπάρξεως ενός κώδικα ενισχύσεων.

66 Η Ilva συμμερίζεται το σύνολο των επιχειρημάτων που ανέπτυξαν η Επιτροπή και οι λοιποί παρεμβαίνοντες προς στήριξη των αιτημάτων του οργάνου αυτού. Από την ύπαρξη ενός κώδικα ενισχύσεων δεν μπορούσε να δημιουργηθεί η θεμιτή προσδοκία ότι η Επιτροπή δεν θα ενέκρινε κανένα μέτρο ενισχύσεως το οποίο δεν θα ενέπιπτε στον εν λόγω κώδικα. Ο κώδικας αυτός εκφράζει την εξουσία εκτιμήσεως που έχει απονεμηθεί στην Επιτροπή για την επιδίωξη των στόχων της Συνθήκης ΕΚΑΧ και απηχεί τις οικονομικές συνθήκες που ήσαν κυρίαρχες κατά τον χρόνο της εκδόσεώς του. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι πληρούσε τις αυστηρές προϋποθέσεις δημιουργίας δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Η προσφεύγουσα παρέλειψε να αποδείξει ότι είχε τεθεί σε κατάσταση η οποία ήταν αδύνατο να αλλάξει, προεξοφλώντας ότι ο κώδικας ενισχύσεων δεν θα ετροποποιείτο. Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο κώδικας ενισχύσεων μπορεί πράγματι να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, η προσφεύγουσα παρέλειψε να προσκομίσει την απόδειξη ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις επέφεραν μια αιφνίδια ή απρόβλεπτη εξέλιξη της καταστάσεώς της και ότι, κατά συνέπεια, προσεβλήθη η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα εγνώριζε όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε η Επιτροπή πριν από την έκδοση των αποφάσεων, καθώς και τα γεγονότα που προηγήθηκαν της λήψεως των αποφάσεων αυτών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί του παραδεκτού των νέων επιχειρημάτων που αφορούν τη Συμφωνία ΕΟΧ και τα οποία προέβαλε η SSAB Svenskt Stål

67 Η σουηδική επιχείρηση SSAB Svenskt Stål, παρεμβαίνουσα υπέρ της British Steel, προέβαλε επιχειρήματα που αφορούν τη Συμφωνία ΕΟΧ. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αναφέρεται στον κώδικα ενισχύσεων ΕΚΑΧ, αλλά όπως αυτός ενσωματώθηκε στο παράρτημα XV της Συμφωνίας ΕΟΧ με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου XIV της εν λόγω Συμφωνίας. Η επιχειρηματολογία αυτή δεν περιέχεται στην επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας. Επιπλέον, η παρεμβαίνουσα προβάλλει αποκλειστικά προσβολή της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έναντι αυτής της ιδίας και όχι έναντι της προσφεύγουσας.

68 Η δυνατότητα της παρεμβαίνουσας να επικαλεστεί, αφενός, ορισμένες διατάξεις της Συμφωνίας ΕΟΧ και, αφετέρου, προσβολή της προστασίας της δικής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, προς στήριξη των αιτημάτων της προσφεύγουσας η οποία δεν επικαλέστηκε τη συμφωνία αυτή στο πλαίσιο του δικου της λόγου ακυρώσεως που αφορά την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, εγείρει ένα ζήτημα κοινοτικής δημοσίας τάξεως. Επομένως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να εξεταστεί, βάσει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το παραδεκτό των νέων επιχειρημάτων που προέβαλε η SSAB Svenskt Stål.

69 Σύμφωνα με το άρθρο 34, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η παρέμβαση δύναται να έχει ως αντικείμενο μόνο την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

70 Οι διατάξεις αυτές έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία υπό την έννοια ότι θεωρούνται παραδεκτά τα νέα επιχειρήματα που προβάλλονται από τον παρεμβαίνοντα και τα οποία δεν τροποποιούν το πλαίσιο της διαφοράς (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής, τη διάταξη του Δικαστηρίου της 24ης Οκτωβρίου 1962, 16/62, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Rec. 1962, σ. 937, σκέψη 3, και τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, T-459/93, Siemens κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1675, σκέψη 21, καθώς και της 6ης Ιουλίου 1995, T-447/93, T-448/93 και T-449/93, AITEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1971, σκέψη 122).

71 Εν προκειμένω, πρέπει να τεθεί το ερώτημα αν τα επιχειρήματα της SSAB Svenskt Stål πρέπει να θεωρηθούν παραδεκτά υπό το φως των προπαρατεθεισών δικονομικών διατάξεων και της νομολογίας. Με άλλα λόγια, πρέπει να τεθεί το ερώτημα αν τα επιχειρήματα αυτά, εντασσόμενα στο πλαίσιο των αιτημάτων της προσφεύγουσας, αποσκοπούν στο να τροποποιήσουν το «πλαίσιο της διαφοράς» ή δεν θίγουν την ουσία του.

72 Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η παρεμβαίνουσα εξετάζει τον κώδικα ενισχύσεων υπό το πρίσμα της Συμφωνίας ΕΟΧ, προκειμένου να στηρίξει την επιχειρηματολογία της με την οποία επιδιώκει να αποδείξει προσβολή της δικής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή, στο μέτρο που, αφενός, αποσκοπεί αποκλειστικά στο να αποδείξει παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έναντι της παρεμβαίνουσας και όχι έναντι της προσφεύγουσας και, αφετέρου, εντάσσεται στο πλαίσιο της Συμφωνίας ΕΟΧ, τροποποιώντας έτσι το πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, όπως αυτό καθορίστηκε από την προσφεύγουσα.

73 Επομένως, τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί η SSAB Svenskt Stål στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου δεν μπορούν να κριθούν παραδεκτά.

Επί του βασίμου του λόγου ακυρώσεως

74 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι οι επίδικες αποφάσεις προσβάλλουν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στο μέτρο που έχουν ως αποτέλεσμα να διαταράξουν την κοινή αγορά του χάλυβα, εισάγοντας, παρά τη ρητή απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων και την ύπαρξη ενός πολύ αυστηρού κώδικα ενισχύσεων, στοιχεία συγχύσεως δυνάμενα να καταστήσουν αναποτελεσματικές τις βιομηχανικές στρατηγικές των επιχειρήσεων που δεν τυγχάνουν των ενισχύσεων αυτών.

75 Το επιχείρημα αυτό στηρίζεται στην εσφαλμένη ιδέα — όπως ορθώς παρατήρησαν η Επιτροπή και οι υπέρ αυτής παρεμβαίνοντες — ότι η ύπαρξη του κώδικα ενισχύσεων παρέσχε στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις τη διαβεβαίωση ότι καμία ειδική απόφαση εγκρίνουσα κρατικές ενισχύσεις πέραν των κατηγοριών τις οποίες αφορά ο κώδικας δεν θα ελαμβάνετο υπό ιδιαίτερες περιστάσεις. Όπως όμως έχει ήδη διαπιστώσει το Πρωτοδικείο (βλ., ανωτέρω, τις σκέψεις 46 έως 52), ο κώδικας ενισχύσεων δεν έχει το ίδιο αντικείμενο με τις επίδικες αποφάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν για να αντιμετωπιστεί μια εξαιρετική κατάσταση. Επομένως, δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να δημιουργήσει θεμιτές προσδοκίες όσον αφορά την ενδεχόμενη δυνατότητα χορηγήσεως ατομικών παρεκκλίσεων από την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων, βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, σε μια απρόβλεπτη κατάσταση όπως εκείνη που οδήγησε στη λήψη των επίδικων αποφάσεων (βλ., ανωτέρω, τη σκέψη 48).

76 Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, «μολονότι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας, οι επιχειρηματίες δεν δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες στη διατήρηση υφισταμένης καταστάσεως, όταν η κατάσταση αυτή μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα» (βλ. την απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψη 33).

77 Συγκεκριμένα, η εύρυθμη λειτουργία της κοινής αγοράς του χάλυβα προϋποθέτει την προφανή ανάγκη διαρκούς προσαρμογής ανάλογα με τις διακυμάνσεις της οικονομικής καταστάσεως και οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να

επικαλούνται κεκτημένο δικαίωμα επί της διατηρήσεως της υφισταμένης σε δεδομένη στιγμή νομικής καταστάσεως (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1979, 230/78, Eridania, Συλλογή τόμος 1979/ΙΙ, σ. 340, σκέψη 22, και του Πρωτοδικείου της 21ης Φεβρουαρίου 1995, Τ-472/93, Campo Ebro κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. ΙΙ-421, σκέψη 52). Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει επίσης χρησιμοποιήσει την έννοια του «συνετού και ενημερωμένου επιχειρηματία» για να τονίσει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να προβλεφθεί η θέσπιση ειδικών μέτρων προοριζομένων να αντιμετωπίσουν προφανείς καταστάσεις κρίσεως, οπότε δεν είναι δυνατόν να γίνεται επίκληση της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ. την απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 78/77, Lührs, Συλλογή τόμος 1978, σ. 71, σκέψη 6).

78 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα θα έπρεπε εν πάση περιπτώσει να είχε αντιληφθεί, δεδομένης της μεγάλης σημασίας της οικονομικής θέσεώς της καθώς και της συμμετοχής της στη συμβουλευτική επιτροπή ΕΚΑΧ, ότι επρόκειτο να εμφανιστεί η επιτακτική ανάγκη λήψεως αποτελεσματικών μέτρων για τη διασφάλιση των συμφερόντων της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας και ότι η προσφυγή στο άρθρο 95 της Συνθήκης θα μπορούσε να δικαιολογήσει την εκ μέρους της Επιτροπής έκδοση ad hoc αποφάσεων, όπως αυτό είχε ήδη επανειλημμένα συμβεί παρά την ύπαρξη ενός κώδικα ενισχύσεων. Συναφώς, η Επιτροπή ορθώς αναφέρει την προπαρατεθείσα απόφαση 89/218, της 23ης Δεκεμβρίου 1988, και την απόφαση 92/411/ΕΚΑΧ, της 31ης Ιουλίου 1992, όσον αφορά τη χορήγηση ενισχύσεων υπέρ των επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα από τις κυβερνήσεις της Δανίας και των Κάτω Χωρών (ΕΕ L 223, σ. 28), οι οποίες ενέκριναν ορισμένες κρατικές ενισχύσεις εκτός του κώδικα ενισχύσεων που ίσχυε κατά τον χρόνο της εκδόσεώς τους.

79 Επομένως, οι επίδικες αποφάσεις δεν παραβιάζουν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

3. *Επί του τρίτου λόγου που αφορά παράβαση του άρθρου 95 της Συνθήκης, καθώς και παραβίαση των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της αναλογικότητας*

80 Πρέπει να εξεταστεί διαδοχικά η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που αφορά, αφενός, την παράβαση της Συνθήκης και, αφετέρου, την παραβίαση των προβαλλομένων θεμελιωδών αρχών.

Επί της φερομένης παραβάσεως του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

81 Κατά την British Steel, ένα μέτρο μπορεί να ληφθεί εγκύρως βάσει των δύο πρώτων εδαφίων του άρθρου 95, μόνο στον βαθμό που είναι αναγκαίο για την πραγματοποίηση των στόχων που ορίζει η Συνθήκη. Εν προκειμένω, ο μοναδικός στόχος που εντοπίζεται στο προοίμιο των επίδικων αποφάσεων συνίσταται στο να εφοδιαστούν η ιταλική και η ισπανική δημόσια χαλυβουργική βιομηχανία με μια στέρεη και οικονομικά βιώσιμη διάρθρωση. Η χορήγηση όμως κρατικών ενισχύσεων στις βιομηχανίες αυτές δεν συντελεί στο να αποκτήσουν αυτές μια τέτοια διάρθρωση μακροπρόθεσμα. Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις κατά το παρελθόν ουδέποτε πέτυχαν τον στόχο αυτό και είναι εξαιρετικά απίθανο να τον πραγματοποιήσουν στο μέλλον οι επίμαχες ενισχύσεις. Αντιθέτως, οι ενισχύσεις αυτές παρατείνουν την ύπαρξη μη αποδοτικών παραγωγικών μονάδων και επιτρέπουν τη διατήρηση πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας, συνεπαγόμενες έτσι πτώση των τιμών και μείωση της αποδοτικότητας στο σύνολο της ευρωπαϊκής χαλυβουργικής βιομηχανίας. Η British Steel αναφέρει συναφώς τις ενισχύσεις που είχαν προηγουμένως χορηγηθεί στην ιταλική επιχείρηση Ilva και στον προκάτοχό της Finsider, καθώς και στην ισπανική επιχείρηση CSI: παρά τις ενισχύσεις που ενέκρινε η Επιτροπή το 1989 για την Ilva και το 1987 για τη CSI δεν αποκαταστάθηκε η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων αυτών, πράγμα το οποίο η Επιτροπή αναγνωρίζει σιωπηρώς στο προοίμιο των επίδικων αποφάσεων.

82 Ειδικότερα, με τις ενισχύσεις που εγκρίνουν οι επίδικες αποφάσεις δεν καθίσταται δυνατό να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της Ilva και της CSI, λόγω, αφενός, της ειδικής συγκυριακής καταστάσεως των δύο αυτών επιχειρήσεων, οι οποίες υπέστησαν, σύμφωνα με τα άρθρα του Τύπου, το 1992 και το 1993 ζημίες μεγαλύτερες από τις προβλεπόμενες και είναι, ως εκ τούτου, αναγκασμένες είτε να επιβραδύνουν τον αναγκαίο εξορθολογισμό είτε να προσφύγουν σε νέο δανεισμό, διακυβεύοντας έτσι τη μελλοντική βιωσιμότητά τους. Η αναποτελεσματικότητα τέτοιων ενισχύσεων προκύπτει, αφετέρου, από τις γενικές προοπτικές της κοινοτικής χαλυβουργικής βιομηχανίας, που χαρακτηρίζεται από πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας. Στο πλαίσιο αυτό, το μοναδικό αποτέλεσμα των επίμαχων ενισχύσεων είναι η παροχή της δυνατότητας στις δικαιούχους επιχειρήσεις να αυξήσουν τα μερίδια αγοράς που κατέχουν πωλώντας τα προϊόντα τους σε τιμές χαμηλότερες από το πραγματικό κόστος παραγωγής, εις βάρος των παραγωγών που έχουν καλύτερες επιδόσεις.

83 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αξιολόγηση των προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως της Ilva και της CSI που διενήργησε η Επιτροπή βάσει των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης Atkins και CSI (βλ., ανωτέρω, τη σκέψη 13), στις οποίες αναφέρεται εμμέσως το σημείο ΙΙΙ του αιτιολογικού των προσβαλλομένων αποφάσεων, όταν μνημονεύει τη βοήθεια εξωτερικών εμπειρογνωμόνων. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει την άποψη ότι υφίστανται διάφορες εναλλακτικές λύσεις πέραν εκείνης της κρατικής ενισχύσεως, στηριζόμενη σε μια έκθεση που συνέταξε κατόπιν αιτήσεώς της ο καθηγητής T. A. J. Cockerill (παράρτημα 9 της προσφυγής), η οποία εξετάζει διάφορα άλλα μέσα που θα επέτρεπαν την επίτευξη, στην περίπτωση της Ilva και της CSI, των επιδιωκομένων στόχων. Ειδικότερα, η έκθεση αυτή προτείνει την πώληση όλου ή μέρους ή στοιχείων του ενεργητικού των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, τη σύναψη κοινών επιχειρηματικών συμφωνιών και την πώληση επιμέρους παραγωγικών μονάδων προκειμένου να μεταβιβαστούν σε χαλυβουργικές εταιρίες εγκατεστημένες εκτός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

84 Η SSAB Svenskt Stål υποστηρίζει ότι οι επίδικες αποφάσεις θίγουν το εμπόριο μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών της ΕΖΕΣ, που υπάγονται στη Συμφωνία ΕΟΧ. Η Επιτροπή παρέβη συνεπώς τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων που προβλέπεται στο άρθρο 97 της Συμφωνίας ΕΟΧ, η οποία απαιτεί ιδίως, αφενός μεν, κάθε συμβαλλόμενο μέρος να ενημερώνει τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη σχετικά με τις τροποποιήσεις της εσωτερικής νομοθεσίας του, αφετέρου δε, η μικτή επιτροπή του ΕΟΧ να συμπεραίνει ότι η νομοθεσία, όπως τροποποιήθηκε, δεν θίγει την εύρυθμη λειτουργία της Συμφωνίας.

85 Η Επιτροπή τονίζει κατ' αρχάς ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας αποτελεί, στην πραγματικότητα, μια συγκεκαλυμμένη προσπάθεια να υπάρξει έλεγχος επί της ουσίας της οικονομικής αναλύσεως που αιτιολόγησε τις επίδικες αποφάσεις, πράγμα το οποίο βαίνει πέραν των λόγων ακυρώσεως που προβλέπονται στο άρθρο 33 της Συνθήκης. Ο έλεγχος όμως της νομιμότητας των αποφάσεων που ελήφθησαν βάσει του άρθρου 95 πρέπει να περιορίζεται στο ζήτημα αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμησή της περί του αν οι εγκρινόμενες ενισχύσεις ήσαν αναγκαίες για την πραγματοποίηση των στόχων της Συνθήκης.

86 Οι επίδικες αποφάσεις αποσκοπούν στο να παράσχουν στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις υγιείς και αποδοτικές διαρθρώσεις, μέσω μέτρων αναδιαρθρώ-

σεως στηριζομένων σε μειώσεις παραγωγικής ικανότητας. Πρόκειται επομένως για κοινοτικές ενισχύσεις, υπό την έννοια ότι υπηρετούν στόχους τους οποίους ορίζει η Συνθήκη και οι οποίοι είναι συμβατοί προς την εύρυθμη λειτουργία της κοινοτικής αγοράς του χάλυβα. Η κοινοτική πολιτική έναντι των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση της χαλυβουργίας πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη ορισμένους στόχους κοινωνικής φύσεως, που ορίζονται στο άρθρο 3, στοιχεία γ', δ', ε' και ζ', της Συνθήκης. Η Επιτροπή, για να αντιμετωπίσει την κρίση, συμβίβασε συνεπώς τις απαιτήσεις που συνδέονται με τη συνεχή απασχόληση και την ανάγκη περιορισμού των παρεμβάσεων και διατηρήσεως κανονικών συνθηκών ανταγωνισμού.

87 Από την άποψη αυτή, οι επικρίσεις που διατυπώνονται κατά των επίδικων αποφάσεων στην έκθεση Cockerill στηρίζονται σε αμιγώς θεωρητική ανάλυση της οικονομίας του χαλυβουργικού τομέα, καθώς και σε ανεπαρκή γνώση των περιστατικών. Επιπλέον, η έκθεση δεν λαμβάνει υπόψη της το πόσο πολύπλοκοι και διαφορετικοί είναι οι στόχοι τους οποίους η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη.

88 Το Συμβούλιο συμμερίζεται την επιχειρηματολογία της Επιτροπής ότι η προσφεύγουσα πρέπει να αποδείξει ότι υπήρξε πλάνη κατά την εκτίμηση της ανάγκης χορηγήσεως των επίμαχων ενισχύσεων, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα παρέλειψε να προσκομίσει τέτοια απόδειξη.

89 Η Ιταλική Δημοκρατία τάσσεται υπέρ του συνόλου της επιχειρηματολογίας της Επιτροπής. Τονίζει ότι οι επίδικες αποφάσεις έλαβαν υπόψη τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει το σύνολο του χαλυβουργικού τομέα εντός της Κοινότητας. Ούτε το πλαίσιο της εκδόσεώς τους ούτε το περιεχόμενό τους επιτρέπουν να υποστηριχθεί ότι επηρεάστηκαν από το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ήσαν δημόσιες. Περαιτέρω, οι επικρίσεις που διατυπώνει η προσφεύγουσα όσον αφορά τους στόχους που επιδιώκουν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις και οι λόγοι τους οποίους προβάλλει για να αμφισβητήσει τη νομιμότητά τους υπερβαίνουν τα όρια του δικαστικού ελέγχου, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 33 της Συνθήκης.

90 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή επεδίωξε να συμβιβάσει διάφορους ουσιώδεις στόχους της Συνθήκης, αποβλέποντας στην εξυγίανση των σχετικών κλάδων που συνιστούν ουσιώδες τμήμα της κοινοτικής χαλυβουργικής βιομηχανίας. Η εκτίμηση της ανάγκης λήψεως μέτρων και ο καθορισμός του περιεχομένου των μέτρων αυτών ανήκουν αποκλειστικά στην Επιτροπή. Εναπόκειται στη προσφεύγουσα να αποδείξει την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης ή καταχρήσεως εξουσίας, προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο νομιμότητας που υφίσταται υπέρ των πράξεων των κοινοτικών οργάνων.

91 Η Ilva αμφισβητεί την εκ μέρους της British Steel χρησιμοποίηση των οικονομικών κριτηρίων που εφαρμόζει η έκθεση Cockerill. Ένα μεγάλο μέρος των επικρίσεων της προσφεύγουσας που αφορούν το περιεχόμενο των επίδικων αποφάσεων ισοδυναμεί με αμφισβήτηση των πραγματικών στοιχείων επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της. Το κοινοτικό Δικαστήριο όμως δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εκτίμησή του σε εκείνη της αρμόδιας αρχής, αλλά πρέπει να περιορίζει τον έλεγχό του όσον αφορά την απουσία πρόδηλης πλάνης ή καταχρήσεως εξουσίας, βάσει των στοιχείων που ήσαν διαθέσιμα κατά την έκδοση των επίδικων αποφάσεων. Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Ilva δεν επιτρέπει την επίτευξη των επιδιωκομένων στόχων είναι αβάσιμη. Αντιθέτως, η ενίσχυση αυτή επέτρεψε την αύξηση της σχέσεως μεταξύ του ακαθάριστου κέρδους εκμεταλλεύσεως και του κύκλου εργασιών της δικαιούχου επιχειρήσεως, πολύ πέραν του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Η ορθή χρησιμοποίηση αυτής της ενισχύσεως που έλαβε η Ilva επιβεβαιώθηκε επισήμως με μια έκθεση που συνέταξε ένας ανεξάρτητος σύμβουλος τον οποίο όρισε η Επιτροπή. Η βιωσιμότητα της Ilva αποκαταστάθηκε συνεπώς χάρη σε μια παρέμβαση που θα χρησιμεύσει για να αμυνθεί η κοινή αγορά του χάλυβα έναντι των καταστροφικών συνεπειών της παγκόσμιας κρίσεως που πλήττει τον τομέα. Πρέπει επίσης να υπενθυμιστεί ότι η Ilva, αφού τήρησε τις προϋποθέσεις που επέβαλε η Επιτροπή για την έγκριση της ενισχύσεως, υλοποίησε ολοσχερώς το πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως, στο πλαίσιο του οποίου το 100 % του κεφαλαίου της Ilva και της Acciai Speciali Terni πωλήθηκε σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ως προς το επιχείρημα ότι η Ilva μπορούσε να συνεχίσει να πωλεί σε οποιαδήποτε τιμή προκειμένου να διασφαλίσει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της, η παρεμβαίνουσα τονίζει ότι η ενίσχυση που ενέκρινε η Επιτροπή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς αθέμιτου ανταγωνισμού και ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, της επίδικης αποφάσεως που την αφορά προβλέπει την κίνηση διαδικασίας έρευνας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 60 της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

— Επί του παραδεκτού των νέων επιχειρημάτων που αφορούν τη Συμφωνία ΕΟΧ και τα οποία προέβαλε η SSAB Svenskt Stål

92 Η σουηδική επιχείρηση SSAB Svenskt Stål, παρεμβαίνουσα υπέρ της British Steel, προέβαλε με το υπόμνημα παρεμβάσεως επιχειρήματα που αφορούν τη Συμφωνία ΕΟΧ: συγκεκριμένα, όσον αφορά τον λόγο που αφορά παράβαση του άρθρου 95 της Συνθήκης, καθώς και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, προέβαλε ex novo μια αιτίαση που αφορά παράβαση της διαδικασίας των άρθρων 97 επ. της Συμφωνίας ΕΟΧ, η οποία δεν είχε προβληθεί από την προσφεύγουσα.

93 Το ζήτημα αν ένας παρεμβαίνων έχει τη δυνατότητα να επικαλείται ορισμένες διατάξεις της Συμφωνίας ΕΟΧ προς στήριξη των αιτημάτων του προσφεύγοντος ο οποίος δεν έχει επικαλεστεί τη συμφωνία αυτή, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, άπτεται της κοινοτικής δημοσίας τάξεως. Επομένως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να εξετάσει το παραδεκτό, βάσει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, των νέων επιχειρημάτων που προέβαλε η SSAB Svenskt Stål.

94 Σύμφωνα με το άρθρο 34, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η παρέμβαση δύναται να έχει ως αντικείμενο μόνο την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

95 Σύμφωνα με αυτές τις δικονομικές διατάξεις, όπως έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 70 ανωτέρω, πρέπει να εξεταστεί αν τα επιχειρήματα της SSAB Svenskt Stål, εντασσόμενα στα αιτήματα της προσφεύγουσας, αποσκοπούν στην πραγματικότητα να τροποποιήσουν το πλαίσιο της διαφοράς ή, αντιθέτως, δεν θίγουν την ουσία της διαφοράς και μπορούν συνεπώς να θεωρηθούν παραδεκτά.

96 Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα προβάλλει παράβαση των άρθρων 97 επ. της Συμφωνίας ΕΟΧ. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, αν η επιχειρηματολογία αυτή κρινόταν παραδεκτή, θα διευρυνόταν το πλαίσιο της διαφοράς, υπό την έννοια ότι θα είχε προβληθεί ένας νέος και αυτοτελής λόγος ακυρώσεως: νέος, λόγω του ότι αφορά αποκλειστικά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων που θεσπίζει το άρθρο 97 στο πλαίσιο του ΕΟΧ και ουδέποτε προβλήθηκε κατά την έγγραφη διαδικασία από την προσφεύγουσα· αυτοτελής, λόγω του ότι δεν έχει καμία σχέση με την παράβαση του άρθρου 95 της Συνθήκης, καθώς και με την παραβίαση των θεμελιωδών αρχών που μνημονεύει η προσφεύγουσα. Στην πραγματικότητα, η SSAB Svenski Stål επιδιώκει να προβάλει ένα νέο λόγο αφορώντα παράβαση των δικονομικών κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο της Συμφωνίας ΕΟΧ, ενώ η παρούσα διαδικασία αφορά αποκλειστικά το νομικό πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

97 Επομένως, τα επιχειρήματα που προβάλει η SSAB Svenskt Stål υπερβαίνουν το πλαίσιο της παρούσας διαφοράς και συνεπώς δεν μπορούν να θεωρηθούν παραδεκτά.

— Επί του βασίμου του λόγου ακυρώσεως

98 Πρέπει εκ προοιμίου να υπενθυμιστεί ότι, όπως κρίθηκε ήδη (βλ., ανωτέρω, τις σκέψεις 39 έως 55), η Επιτροπή, βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, έχει εξουσία να εγκρίνει κρατικές ενισχύσεις, στο εσωτερικό της Κοινότητας, κάθε φορά που η οικονομική κατάσταση στον χαλυβουργικό τομέα καθιστά τη λήψη μέτρων του είδους αυτού αναγκαία, προκειμένου να επιτευχθεί ένας από τους στόχους της Κοινότητας.

99 Η προϋπόθεση αυτή πληρούται ιδίως όταν ο οικείος τομέας αντιμετωπίζει καταστάσεις εξαιρετικής κρίσεως. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο τόνισε, με την απόφασή του της 3ης Οκτωβρίου 1985, 214/83, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 3053, σκέψη 30), «τη στενή σχέση που υφίσταται, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ σε περίοδο κρίσεως, μεταξύ της χορηγήσεως ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και των

προσπαθειών αναδιαρθρώσεως που απαιτούνται από τον εν λόγω βιομηχανικό κλάδο». Στο πλαίσιο της εφαρμογής αυτής, η Επιτροπή εκτιμά κατά διακριτική εξουσία το συμβατό προς τις θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης των ενισχύσεων που προορίζονται να συνοδεύσουν τα μέτρα αναδιαρθρώσεως.

100 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι κατά τις αρχές τις δεκαετίας του '90 η ευρωπαϊκή χαλυβουργία αντιμετώπισε μια αιφνίδια και σοβαρή κρίση, λόγω της συνδυασμένης δράσεως πολλών παραγόντων, όπως η διεθνής οικονομική κάμψη, το κλείσιμο των παραδοσιακών εξαγωγικών κυκλωμάτων, η κατακόρυφη άνοδος του ανταγωνισμού των χαλυβουργικών επιχειρήσεων των υπό ανάπτυξη χωρών και η ταχεία αύξηση των κοινοτικών εισαγωγών προϊόντων της χαλυβουργίας από τις χώρες μέλη του οργανισμού των χωρών εξαγωγής πετρελαίου (ΟΠΕΚ). Το πλαίσιο αυτό της κρίσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση, εν προκειμένω, περί του αν οι επίμαχες ενισχύσεις ήσαν αναγκαίες, όπως απαιτεί το άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, προκειμένου να πραγματοποιηθούν ορισμένοι θεμελιώδεις στόχοι της Συνθήκης.

101 Οι επίδικες αποφάσεις αναφέρουν σαφώς, στο σημείο IV του αιτιολογικού τους, ότι αποσκοπούν στην εξυγίανση του χαλυβουργικού τομέα εντός του οικείου κράτους μέλους. Σύμφωνα με την απόφαση που αφορά τις ενισχύσεις προς την CSI, «η επιδιωκόμενη υγιής και οικονομικά βιώσιμη διάρθρωση της CSI συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και ιδιαίτερα των άρθρων 2 και 3». Στην απόφαση 94/259, που αφορά τις ενισχύσεις προς την Ilva, η Επιτροπή εκφράζει την ίδια σκέψη χρησιμοποιώντας μια ελαφρώς διαφορετική διατύπωση. Τονίζει ότι: «η πρόβλεψη για την ιταλική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα μιας σταθερής διάρθρωσης, οικονομικά βιώσιμης, συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης».

102 Πρέπει επομένως να εξεταστεί, πρώτον, αν ο σκοπός αυτός περιλαμβάνεται στους στόχους της Συνθήκης και, δεύτερον, αν η έγκριση των επίμαχων ενισχύσεων ήταν αναγκαία για την υλοποίηση των στόχων αυτών.

103 Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα αν η εξυγίανση των δικαιούχων επιχειρήσεων συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης, από την αιτιολογία των προσβαλλομένων αποφάσεων προκύπτει σαφώς ότι ο σκοπός αυτός

ήταν πολύπλοκος και μπορούσε να αναλυθεί σε διάφορες πτυχές. Οι επίμαχες ενισχύσεις αποσκοπούσαν στη διευκόλυνση της ιδιωτικοποιήσεως των δικαιούχων δημοσίων επιχειρήσεων, στο κλείσιμο ορισμένων εγκαταστάσεων, στη μείωση των πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας και στην κατάργηση θέσεων εργασίας σε παραδεκτό βαθμό (βλ. το σημείο ΙΙ του αιτιολογικού των επίδικων αποφάσεων). Η υλοποίηση του συνόλου αυτών των πτυχών θα παρείχε τη δυνατότητα στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να αποκτήσουν υγιή και αποδοτική διάρθρωση.

104 Ο σκοπός των επίδικων αποφάσεων συγκεντρώνει συνεπώς, σε μια συνθετική διατύπωση, μια μεγάλη ποικιλία στόχων, οι οποίοι πρέπει να εξεταστούν ως προς το αν εμπίπτουν, στο πλαίσιο της κρίσεως που διέρχεται η χαλυβουργική βιομηχανία (βλ., ανωτέρω, τις σκέψεις 98 έως 100), στους στόχους που ορίζει η Συνθήκη στα άρθρα της 2 και 3, των οποίων γίνεται ειδικώς επίκληση στο αιτιολογικό των επίδικων αποφάσεων.

105 Από την άποψη αυτή, πρέπει να υπενθυμιστεί κατ' αρχάς ότι, δεδομένου ότι η Συνθήκη καθορίζει διαφορετικούς στόχους, ο ρόλος της Επιτροπής συνίσταται στο να διασφαλίζει τον μόνιμο συμβιβασμό αυτών των διαφορετικών στόχων, χρησιμοποιώντας τη διακριτική εξουσία της προκειμένου να επιτύχει την ικανοποίηση του κοινού συμφέροντος, σύμφωνα με πάγια νομολογία [βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1958, 9/56, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 171, 192, της 21ης Ιουνίου 1958, 8/57, Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή 1954-1964, σ. 271 (συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά), και της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, 351/85 και 360/85, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3639, σκέψη 15]. Ειδικότερα, στην απόφαση της 18ης Μαρτίου 1980, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78 και 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 και 85/79, Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1980/Ι, σ. 489, σκέψη 55), το Δικαστήριο έκρινε ότι, «αν οι ανάγκες συμβιβασμού μεταξύ των διαφόρων στόχων επιβάλλεται σε περίπτωση που η κατάσταση της αγοράς είναι κανονική, το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό κατά μείζονα λόγο όταν υπάρχει κατάσταση κρίσεως η οποία δικαιολογεί τη θέσπιση εκτάκτων μέτρων, τα οποία έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα σε σχέση με τους συνήθεις κανόνες λειτουργίας της κοινής αγοράς χάλυβος και τα οποία έχουν, πράγματι, ως συνέπεια τη μη τήρηση ορισμένων από τους στόχους του άρθρου 3, έστω και μόνον του υπό στοιχείο γ', ο οποίος αναφέρεται στη μέριμνα για τον καθορισμό χαμηλοτέρων τιμών».

106 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι επίδικες αποφάσεις συμβιβάζουν διάφορους στόχους της Συνθήκης, προκειμένου να διαφυλαχθούν μείζονα συμφέροντα.

107 Συγκεκριμένα, ο εξορθολογισμός της ευρωπαϊκής χαλυβουργικής βιομηχανίας μέσω της εξυγιάνσεως ορισμένων ομίλων, το κλείσιμο των πεπαλαιωμένων ή όχι αρκετά ανταγωνιστικών εγκαταστάσεων, η μείωση των πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας, η ιδιωτικοποίηση του ομίλου Ilva προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του και η κατάργηση θέσεων εργασίας σε εύλογο βαθμό, στα οποία αποβλέπουν οι αποφάσεις αυτές, συντελούν στην πραγματοποίηση των στόχων της Συνθήκης, δεδομένης της ευαισθησίας του χαλυβουργικού τομέα και του γεγονότος ότι η διατήρηση, μάλιστα δε η επιδείνωση, της κρίσεως θα ενείχε τον κίνδυνο να προκαλέσει, στην οικονομία των οικείων κρατών μελών, εξαιρετικά σοβαρές και παρατεινόμενες διαταραχές. Δεν αμφισβητείται ότι ο τομέας αυτός έχει, εντός πολλών κρατών μελών, ουσιώδη σημασία, λόγω του ότι οι χαλυβουργικές εγκαταστάσεις κείνται σε περιφέρειες χαρακτηριζόμενες από κατάσταση υποαπασχόλησης και λόγω του ότι τα διακυβευόμενα οικονομικά συμφέροντα είναι πολύ σημαντικά. Στο πλαίσιο αυτό, ενδεχόμενες αποφάσεις για το κλείσιμο και για την κατάργηση θέσεων εργασίας, καθώς και η ανάληψη του ελέγχου των οικείων επιχειρήσεων από ιδιωτικές εταιρίες ενεργούσες αποκλειστικά σύμφωνα με τη λογική της αγοράς, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν, ελλείψει υποστηρικτικών μέτρων εκ μέρους των δημοσίων αρχών, πολύ σοβαρές δυσχέρειες δημοσίας τάξεως, επιδεινώνοντας ιδίως το πρόβλημα της ανεργίας και ενέχοντας τον κίνδυνο δημιουργίας μιας καταστάσεως μείζονος οικονομικής και κοινωνικής κρίσεως.

108 Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι επίδικες αποφάσεις, αποβλέποντας στην αντιμετώπιση τέτοιων δυσχερειών με την εξυγίανση των δικαιούχων χαλυβουργικών επιχειρήσεων, επιχειρούν αναμφισβήτητα να διασφαλίσουν «τη συνεχή απασχόληση» και να αποφύγουν «την πρόκληση θεμελιωδών και παρατεινομένων διαταραχών της οικονομίας των κρατών μελών», όπως απαιτεί το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Επιπλέον, οι εν λόγω αποφάσεις επιδιώκουν τους στόχους του άρθρου 3, που αφορούν, μεταξύ άλλων, τη «διατήρηση των συνθηκών, οι οποίες ωθούν τις επιχειρήσεις να αναπτύσσουν και βελτιώνουν το παραγωγικό τους δυναμικό» [στοιχείο δ'] και την προαγωγή «[της κανονικής επεκτάσεως και του εκσυγχρονισμού] της παραγωγής καθώς και [της βελτιώσεως] της ποιότητας υπό συνθήκες που αποκλείουν έναντι των ανταγωνιστικών βιομηχανιών κάθε προστασία» [στοιχείο ζ']. Συγκεκριμένα, οι επίμαχες αποφάσεις επιχειρούν να εξορθολογίσουν την ευρωπαϊκή χαλυβουργική βιομηχανία, ιδίως μέσω του οριστικού κλεισίματος πεπαλαιωμένων ή όχι αρκετά ανταγωνιστικών εγκαταστάσεων (για παράδειγμα Bagnoli στην Ιταλία, Aviles, Gijon, Bizcaya και Ansiao στην Ισπανία) και της αμετάκλητης μειώσεως των ικανοτήτων παραγωγής ορισμένων προϊόντων (για παράδειγμα στον Τάραντα στην Ιταλία), προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάσταση των πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας (βλ. το άρθρο 2 των επίδικων αποφάσεων). Οι αποφάσεις αυτές εντάσσονται, μαζί με τις άλλες τέσσερις προπαρατεθείσες ατομικές αποφάσεις που εγκρίνουν κρατικές ενισχύσεις και εκδόθηκαν την ίδια ημερομηνία, στο

πλαίσιο ενός συνολικού προγράμματος αναδιαρθρώσεως σε σταθερή βάση του χαλυβουργικού τομέα και μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων εντός της Κοινότητας (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 4 έως 6). Υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι οσκοπός των επίμαχων ενισχύσεων δεν συνίσταται στη διασφάλιση απλώς της επιβιώσεως των δικαιούχων επιχειρήσεων — πράγμα το οποίο θα ήταν αντίθετο προς το κοινό συμφέρον — αλλά στην αποκατάσταση της βιωσιμότητάς τους, περιορίζοντας στο ελάχιστο τις επιπτώσεις της ενισχύσεως επί του ανταγωνισμού και μεριμνώντας για την τήρηση των κανόνων του θεμιτού ανταγωνισμού, ιδίως όσον αφορά τις προϋποθέσεις ιδιωτικοποιήσεως του ομίλου Ilva.

109 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι επίδικες αποφάσεις αποβλέπουν στη διασφάλιση του κοινού συμφέροντος, σύμφωνα με τους στόχους της Συνθήκης. Η άποψη της προσφεύγουσας ότι οι αποφάσεις αυτές δεν αποσκοπούν στην υλοποίηση των στόχων αυτών πρέπει επομένως να απορριφθεί.

110 Αφού διαπιστώθηκε ότι οι επίδικες αποφάσεις επιδιώκουν τους στόχους της Συνθήκης, πρέπει να εξεταστεί, δεύτερον, αν ήσαν αναγκαίες για την υλοποίηση των στόχων αυτών. Όπως έχει διευκρινίσει το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφασή του Γερμανία κατά Επιτροπής, η Επιτροπή «σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να εγκρίνει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών που καθορίζει η Συνθήκη και οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα» (σκέψη 30).

111 Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης προβλέπει ότι «ο έλεγχος του Δικαστηρίου δεν δύναται εντούτοις να επεκτείνεται επί της εκτιμήσεως της καταστάσεως που απορρέει από οικονομικά γεγονότα ή περιστάσεις, ενόψει της οποίας εξεδόθησαν οι εν λόγω αποφάσεις ή συστάσεις, εκτός αν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι διέπραξε κατάχρηση εξουσίας ή ότι αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της».

112 Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως τονίσει ότι «η Επιτροπή έχει διακριτική εξουσία, της οποίας η άσκηση προϋποθέτει εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως που πρέπει να γίνονται σε κοινοτικό πλαίσιο» (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, 730/79, Philip Morris κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 13, σκέψη 24, και Matra κατά Επιτροπής, όπ.π., καθώς και την απόφαση

του Πρωτοδικείου της 13ης Σεπτεμβρίου 1995, T-244/93 και T-486/93, TWD κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2265).

113 Στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο τίθεται υπό κρίση μια πολύπλοκη οικονομική και τεχνική εκτίμηση, ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει συνεπώς να περιοριστεί στην εξέταση της ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών και του ενδεχομένου της υπάρξεως πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως, σύμφωνα με πάγια νομολογία (βλ. τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουλίου 1994, T-17/93, Matra Hachette κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-595, σκέψη 104, της 8ης Ιουνίου 1995, T-9/93, Schöller κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1611, σκέψη 140, και της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-266/94, Skibsværftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1399, σκέψη 170).

114 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα, για να υποστηρίξει την άποψη του «μη αναγκαίου» χαρακτήρα των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην CSI και στην Ilva, τονίζει ειδικότερα ότι, λαμβανομένης υπόψη της εμπειρίας του παρελθόντος και των πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας στον χαλυβουργικό τομέα, κάθε απόπειρα αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας των εν λόγω επιχειρήσεων μέσω κρατικών ενισχύσεων θα καταλήξει αναπόφευκτα σε αποτυχία, με σοβαρές συνέπειες επί της γενικής ισορροπίας της κοινής αγοράς.

115 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από το ιστορικό και το αιτιολογικό των επίδικων αποφάσεων προκύπτει ότι έγινε εμπεριστατωμένη ανάλυση της σημερινής καταστάσεως κρίσεως της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας, καθώς και των πλέον ενδεδειγμένων μέσων για την αντιμετώπισή της. Η Επιτροπή παρέσχε διερευνητική εντολή σε έναν ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, τον κ. Braun, στον οποίο ανατέθηκε το έργο της συγκεντρώσεως και καταγραφής των σχεδίων κλεισίματος επιχειρήσεων του χαλυβουργικού τομέα και του οποίου η έκθεση υποβλήθηκε στις 29 Ιανουαρίου 1993. Η έκθεση αυτή, που προσκομίστηκε από την Επιτροπή, ενίσχυε τα δεδομένα που περιείχε η ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 23ης Νοεμβρίου 1992 (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 4). Επιπλέον, από τη δικογραφία και τις απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου (βλ., ανωτέρω, τη σκέψη 15) προκύπτει ότι το όργανο αυτό εξέτασε διεξοδικά, επικουρούμενο από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, τα προγράμματα αναδιαρθρώσεως που συνόδευαν τα σχέδια ενισχύσεων που είχαν καταρτίσει τα οικεία κράτη μέλη, υπό το πρίσμα της ικανότητάς τους να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των δικαιούχων επιχειρήσεων (σημείο III του αιτιολογικού εκάστης των επίδικων αποφάσεων).

116 Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο που να επιτρέπει να τεκμαρθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμησή της περί του αναγκαίου των επίμαχων ενισχύσεων και, ειδικότερα, περί της ικανότητάς τους να διευκολύνουν την εξυγίανση των δικαιούχων επιχειρήσεων.

117 Συναφώς, το να υποστηρίζεται, με επίκληση απλώς και μόνο της αναποτελεσματικότητας των προηγούμενων ενισχύσεων, ότι οι επίμαχες ενισχύσεις δεν θα μπορέσουν πιθανώς να επιτύχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν συνιστά παρά αμιγώς θεωρητική και υποθετική προεξόφληση των γεγονότων. Συγκεκριμένα, η προσπάθεια να προβληθούν στο μέλλον τα αποτελέσματα του παρελθόντος, χωρίς να εξετάζονται κατά τρόπο εμπεριστατωμένο οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις που επιβάλλουν οι επίδικες αποφάσεις για να πραγματοποιηθεί μια αναδιάρθρωση των δικαιούχων επιχειρήσεων ικανή να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα ή την αποδοτικότητά τους, δεν μπορεί να αποτελεί μέσο αποδείξεως της εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεως της Συνθήκης.

118 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν τις υποτιθέμενες απρόβλεπτες ζημίες που υπέστησαν η Ilva και η CSI το 1992 και το 1993, καθώς και την κατάσταση του χαλυβουργικού τομέα που χαρακτηρίζεται από πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας, είναι και αυτά παντελώς αβάσιμα. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα παραλείπει να λάβει υπόψη τις προφυλάξεις που έλαβε η Επιτροπή, με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, προκειμένου να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της Ilva και της CSI, καλύπτοντας ιδίως το χρέος των επιχειρήσεων αυτών (βλ. το σημείο II του αιτιολογικού των επίδικων αποφάσεων), περιορίζοντας ταυτοχρόνως τα χρηματοοικονομικά μέτρα αναδιαρθρώσεως στα απολύτως αναγκαία ποσά, ούτως ώστε να μην αλλοιωθούν οι συνθήκες εμπορίου της κοινοτικής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, ειδικότερα ενόψει των σημερινών δυσχερειών της χαλυβουργικής αγοράς (σημείο VI του αιτιολογικού των επίδικων αποφάσεων). Υπό το πρίσμα αυτό, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να μην παράσχει στις δικαιούχους επιχειρήσεις αθέμιτο πλεονέκτημα σε σχέση με τις λοιπές επιχειρήσεις του τομέα, μεριμνά ιδίως, με τις επίδικες αποφάσεις, να μην τυγχάνουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ευθύς εξαρχής καθαρών χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων κατώτερων του 3,5 % του ετησίου κύκλου εργασιών (3,2 % για την AST, Acciai Speciali Terni), πράγμα το οποίο, σύμφωνα με τα υποστηριζόμενα από το εν λόγω όργανο που δεν αντικρούστηκε από την προσφεύγουσα επί του σημείου αυτού, αντιπροσωπεύει τον σημερινό μέσον όρο για τις κοινοτικές χαλυβουργικές επιχειρήσεις. Γενικότερα, οι επίδικες αποφάσεις επιβάλλουν, στο άρθρο 2, ορισμένες προϋποθέσεις που σκοπό έχουν να διασφαλίσουν ότι η ενίσχυση για τη λειτουργία περιορίζεται στο αυστηρώς αναγκαίο. Ενόψει των στοιχείων αυτών, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, με την οποία

επιχειρεί να αποδείξει ότι στην παρούσα κατάσταση πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας οι επίμαχες ενισχύσεις απλώς θα παρείχαν τη δυνατότητα στους δικαιούχους τους να πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμές κατώτερες από το κόστος παραγωγής, είναι παντελώς αβάσιμη.

119 Επιπλέον, από τις ανακοινώσεις της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση των επίδικων αποφάσεων, προκύπτει ότι το καθού όργανο ανέλυσε κατά τρόπο εμπεριστατωμένο τις προϋποθέσεις βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που έλαβαν τις επίμαχες ενισχύσεις. Όσον αφορά τη CSI (απόφαση 94/258), η Επιτροπή χρησιμοποίησε, προκειμένου να εκτιμήσει τη βιωσιμότητα του προγράμματος αναδιαρθρώσεως που κοινοποίησε η Ισπανική Κυβέρνηση, το επιχειρησιακό κριτήριο σύμφωνα με το οποίο «a steel undertaking cannot hope to attain lasting financial viability if it cannot achieve, under normal market conditions, an annual gross operating result of 13,5 % of turnover» («μια χαλυβουργική επιχείρηση δεν μπορεί να ελπίζει να αποκτήσει σταθερή χρηματοοικονομική βιωσιμότητα αν δεν είναι σε θέση να πραγματοποιεί, υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, ακαθάριστο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως ύψους 13,5 % του κύκλου εργασιών») [ανακοίνωση SEC(92) 1916 τελικό της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, της 5ης Νοεμβρίου 1992, που αφορά την αναδιάρθρωση της CSI, σημείο 5.1, σ. 11, παράρτημα 9 του υπομνήματος αντικρούσεως]. Βάσει του κριτηρίου αυτού, η έκθεση πραγματογνωμοσύνης Atkins, που προσκόμισε η Επιτροπή, διαπιστώνει ότι το πρόγραμμα ενισχύσεων της Ισπανικής Κυβερνήσεως ήταν ικανό να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα της CSI το αργότερο μέχρι το τέλος του 1996, βάσει προβλέψεων πωλήσεως 3,274 εκατομμυρίων τόνων πλατέων προϊόντων και 1,250 εκατομμυρίων τόνων επιμήκων προϊόντων και λαμαρινών quarto. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «on an estimated turnover of 303.171 billions pesetas (2.2 BECU) the company should return to positive operating results in 1996, with a gross operating return of 17 %, financial charges of 5 % over sales, depreciation of 10 % and a net return of 2 %» [«βάσει προβλεπόμενου κύκλου εργασιών 303 171 εκατομμυρίων πεσετών (2,2 δισεκατομμυρίων ECU)»], η εταιρία πρόκειται να έχει εκ νέου θετικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως το 1996, με ακαθάριστο κέρδος εκμεταλλεύσεως 17 %, χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις 5 % επί των πωλήσεων, αποσβέσεις 10 % και καθαρό κέρδος 2 %.

120 Όσον αφορά την κατάσταση της Ilva, το κεφάλαιο 2 της ανακοινώσεως SEC(93) 2089 τελικό της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και τη συμβουλευτική επιτροπή ΕΚΑΧ, της 15ης Δεκεμβρίου 1993, με την οποία ζητήθηκε η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και η γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης, περιέχει την αναλυτική περιγραφή των προοπτικών βιωσιμότητας των επιχειρήσεων (ILP και AST) που προέκυψαναπό την ιδιωτικοποίηση του ομίλου Ilva (σημεία 2.5 και 2.6), όπως αυτές έγιναν δεκτές από το Συμβούλιο, καθώς και μνεία των ενεργειών ενός ανε-

ξάρτητου εμπειρογνώμονα επιφορτισμένου να εντοπίσει «the hot-rolling mills which could be closed without jeopardizing the viability of either of the new companies, be it ILP or AST» («τα ελασματουργεία θερμής ελάσεως που θα μπορούσαν να κλείσουν χωρίς να βλαφθεί η βιωσιμότητα κάποιας από τις νέες εταιρίες, είτε της ILP είτε της AST»· ibidem, σημείο 2.9). Από το εν λόγω έγγραφο προκύπτει ότι ο εμπειρογνώμονας έλαβε υπόψη έξι εναλλακτικές λύσεις συνιστάμενες σε διαφορετικές υποθετικές περιπτώσεις κλεισίματος και μειώσεως παραγωγικής ικανότητας, μεταξύ των οποίων η Ιταλική Κυβέρνηση επέλεξε τη δεύτερη. Η εναλλακτική λύση 2 περιγράφεται κατά τον ακόλουθο τρόπο: «eliminating one of the four reheating furnaces belonging to the n° 1 mill and one of the three furnaces belonging to the sheet mill at Taranto and closing down completely the facilities at Bagnoli» («κατάργηση της μιας από τις τέσσερις καμίνους αναθερμάνσεως που ανήκουν στο ελασματουργείο αριθ. 1 και μιας από τις τρεις καμίνους που ανήκουν στο ελασματουργείο λαμαρινών στον Τάραντα και πλήρες κλείσιμο των εγκαταστάσεων στο Bagnoli»· ibidem, σημείο 2.9). Βάσει των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η ILP και η AST θα ήσαν βιώσιμες. Ειδικότερα, στηριζόμενη στο κριτήριο ότι μια χαλυβουργική επιχείρηση καθίσταται βιώσιμη «if it is able to show a return on its equity capital in the range of 1-1,5 % of turnover» («αν είναι σε θέση να πραγματοποιήσει κέρδος επί του μετοχικού κεφαλαίου της της τάξεως του 1 έως 1,5 % του κύκλου εργασιών»· ibidem, σημείο 3.3.2, σ. 20), η Επιτροπή τόνισε ότι τα κέρδη της ILP θα ήσαν της τάξεως του 1,4 έως 1,5 % του κύκλου εργασιών, ακόμη και αν οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις επρόκειτο να αυξηθούν. Όσον αφορά τα επίπεδα παραγωγής που θα μπορούσαν να μη βλάψουν τη βιωσιμότητα της ILP και της AST, τα σημεία 2.5 και 2.6 του εν λόγω εγγράφου (σ. 5 έως 8) περιέχουν μια οικονομική ανάλυση των προϋποθέσεων που είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί ικανοποιητική κατάσταση το αργότερο κατά το τέλος του 1996· τα αποτελέσματα αυτά χρησιμοποιήθηκαν για να οριστεί το περιεχόμενο του άρθρου 2 της επίδικης αποφάσεως.

121 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή μπορούσε να προσφύγει σε άλλα μέσα συνεπαγόμενα μικρότερες στρεβλώσεις απ' ό,τι οι επίμαχες ενισχύσεις, προκειμένου να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, πράγμα το οποίο αποδεικνύει ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν είναι αναγκαίες, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μπορούσαν να εξεταστούν και να εφαρμοστούν στην πράξη εναλλακτικές λύσεις, πράγμα το οποίο δεν έχει αποδειχθεί, η ύπαρξη τέτοιων εναλλακτικών λύσεων δεν αρκεί από μόνη της να καταστήσει πλημμελείς τις επίδικες αποφάσεις, εφόσον η λύση που προέκρινε η Επιτροπή δεν πάσχει ούτε λόγω πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως ούτε λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Πράγματι, το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να ασκήσει έλεγχο επί της σκοπιμότητας της επιλογής στην οποία προέβη η Επιτροπή, διότι άλλως θα υποκαθιστούσε τη δική του εκτίμηση των περιστατικών σε εκείνη του οργάνου αυτού.

122 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα πειστικό επιχείρημα δυνάμενο να θέσει εν αμφιβόλω ότι οι επίδικες αποφάσεις εκδόθηκαν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη εγκρίσεως των επίμαχων ενισχύσεων προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της Συνθήκης.

123 Επομένως, οι επίδικες αποφάσεις δεν είναι παράνομες λόγω της φερομένης παραβάσεως του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

Επί της φερομένης παραβιάσεως των αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

124 Όσον αφορά την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εγκρίνοντας τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε δημόσιες επιχειρήσεις ορισμένων κρατών μελών, παρέχει τη δυνατότητα σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων να επιχειρήσουν την πραγματοποίηση αναδιαρθρώσεως με την υποστήριξη δημοσίων κεφαλαίων, ενώ άλλες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η ίδια η προσφεύγουσα, χρειάστηκαν για τον σκοπό αυτό να χρησιμοποιήσουν τους δικούς τους πόρους. Οι επίδικες αποφάσεις ελήφθησαν συνεπώς υπέρ επιχειρήσεων που ανήκουν αποκλειστικά στο οικείο κράτος μέλος εις βάρος των συμφερόντων των ιδιωτικών ανταγωνιστριών επιχειρήσεων ή των επιχειρήσεων άλλων κρατών μελών. Η αρχή όμως της απαγορεύσεως των διακρίσεων επιβάλλει να μην αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις ή κατά τον ίδιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός και αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικά. Ειδικότερα, η εν λόγω αρχή επιβάλλει να μη γίνεται καμία διάκριση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή δεν έχει δικαίωμα να εγκρίνει ενισχύσεις των οποίων η χορήγηση θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόδηλη δυσμενή διάκριση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, διότι σε μια τέτοια περίπτωση η χορήγηση των ενισχύσεων θα συνεπαγόταν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο προς το δημόσιο συμφέρον (βλ., συναφώς, την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Φεβρουαρίου 1987, 304/85, Falck κατά Επιτροπής,

Συλλογή 1987, σ. 871). Κατά τη British Steel, οι επίδικες αποφάσεις περιέχουν και ένα άλλο στοιχείο δυσμενούς διακρίσεως: ελήφθησαν υπέρ επιχειρήσεων οι οποίες είχαν παραλείψει να προβούν σε ριζική αναδιάρθρωση και εις βάρος εκείνων που είχαν προβεί σε μια τέτοια αναδιάρθρωση.

125 Οι επίδικες αποφάσεις παραβιάζουν επιπλέον την αρχή της αναλογικότητας, όπως έχει οριστεί από το Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, τα μέσα που χρησιμοποίησε η Επιτροπή δεν συνάδουν με τη σημασία των επιδιωκομένων στόχων και δεν είναι αναγκαία για την επίτευξή τους. Επιπλέον, κατά την προσφεύγουσα, το στοιχείο δυσμενούς διακρίσεως που περιέχουν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν συνιστά μόνο αυτοτελή λόγο ακυρώσεως, αλλ' επίσης σημαντικό στοιχείο αποδεικνύον ότι οι επίδικες αποφάσεις παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας, διότι συνεπάγονται εις βάρος των επιχειρήσεων που τελούν στην ίδια κατάσταση με την προσφεύγουσα ένα ανταγωνιστικό μειονέκτημα εντελώς δυσανάλογο σε σχέση με τον δεδηλωμένο στόχο της Επιτροπής, πράγμα το οποίο θέτει σε κίνδυνο την ισορροπία της αγοράς.

126 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Συμβούλιο, ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να της καταλογιστεί η αιτίαση σχετικά με υποτιθέμενη δυσμενή διάκριση, διότι εναπόκειται στα οικεία κράτη μέλη να προτείνουν τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι χορηγήθηκαν ενισχύσεις σε μια συγκεκριμένη περίπτωση σε δημόσιες επιχειρήσεις και όχι σε ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν συνεπάγεται αναγκαστικά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι επίδικες αποφάσεις ευνοούν επιχειρήσεις που δεν είχαν προβλέψει αναδιάρθρωση, δεν συνεπάγονται δυσμενείς διακρίσεις υπό την έννοια του κοινοτικού δικαίου, εφόσον δεν έχουν ως αποτέλεσμα νόθευση του ανταγωνισμού κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Η προσφεύγουσα όμως δεν αποδεικνύει ότι οι επίδικες αποφάσεις μπορούν να δημιουργήσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η British Steel μόλις πρόσφατα απέκτησε την ιδιότητα της ιδιωτικής επιχειρήσεως και ότι έτυχε, για την περίοδο 1981-1985, ενισχύσεων οι οποίες της επέτρεψαν να ιδιωτικοποιηθεί και να αποκτήσει υγιή και αποδοτική διάρθρωση. Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι αναγκάστηκε να αναδιαρθρωθεί βάσει των δικών της πόρων δεν λαμβάνει συνεπώς υπόψη την ίδια την πρόσφατη ιστορία της. Όσον αφορά τον λόγο που αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, δεν προσθέτει πρακτικά τίποτα στην επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας σχετικά με την ανάγκη της εκδόσεως των επίδικων αποφάσεων βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης.

127 Κατά την Ιταλική Δημοκρατία, οι επίδικες αποφάσεις θα ήσαν παράτυπες μόνον αν διαπνέονταν από τον σκοπό δημιουργίας δυσμενών διακρίσεως εις βάρος ορισμένων επιχειρήσεων σε σχέση με άλλες, προβαίνοντας σε διαφορετική μεταχείριση υπό πανομοιότυπες συνθήκες και περιστάσεις. Από το πλαίσιο όμως της εκδόσεώς τους και από το κείμενό τους δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που να επιτρέπει να υποστηριχθεί ότι επηρεάστηκαν καθοριστικά από το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ήσαν δημόσιες επιχειρήσεις και ότι, κατά συνέπεια, οι αποφάσεις θα ήσαν διαφορετικές αν επρόκειτο για ιδιωτικές επιχειρήσεις.

128 Το Βασίλειο της Ισπανίας δέχεται επίσης ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να εγκρίνει ενισχύσεις συνεπαγόμενες πρόδηλη δυσμενή διάκριση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Αυτό δεν συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Εν προκειμένω, οι εν λόγω επιχειρήσεις, δηλαδή η British Steel και η SCI, δεν τελούν σε όμοια κατάσταση, καθόσον η SCI είναι υποχρεωμένη να προβεί, ως αντιστάθμισμα για τις εγκριθείσες ενισχύσεις, σε μειώσεις παραγωγικής ικανότητας, ενώ η British Steel δεν αποδύθηκε σε νέα προσπάθεια αναδιαρθρώσεως. Όσον αφορά την φερόμενη παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, ουδόλως η προσφεύγουσα απέδειξε την ύπαρξη ανισορροπίας μεταξύ των μέσων που χρησιμοποίησε η Επιτροπή και των επιδιωκομένων στόχων. Η έγκριση των επίμαχων ενισχύσεων αποτελεί τμήμα της κοινοτικής στρατηγικής που σκοπό έχει να αντιμετωπίσει την κατάσταση κρίσεως του χαλυβουργικού τομέα.

129 Η Ilva τονίζει ότι η Επιτροπή είχε ενημερώσει τις κοινοτικές επιχειρήσεις για το πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως το οποίο προετίθετο να υλοποιήσει, ζητώντας από κάθε μια να συμμετάσχει στη γενική προσπάθεια μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων, προκειμένου να επιτευχθεί μια πραγματική αναδιοργάνωση της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας. Επομένως, η Επιτροπή δεν ευνόησε την Ilva εις βάρος των ανταγωνιστών της, αλλά ενέκρινε ενισχύσεις ως αντιστάθμισμα της τηρήσεως συγκεκριμένων δεσμεύσεων. Δεν μπορεί συνεπώς να γίνεται λόγος για παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, διότι διαφορετικές καταστάσεις αξιολογήθηκαν κατά διαφορετικό τρόπο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

130 Το Πρωτοδικείο θεωρεί σκόπιμο να εξετάσει, κατ' αρχάς, την αιτίαση περί της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, προτού ασχοληθεί με την αιτίαση που αφορά την παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

131 Όσον αφορά, πρώτον, την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι επίμαχες ενισχύσεις είναι δυσανάλογες σε σχέση με τον σκοπό τους. Επιπλέον, διατείνεται κατ' ουσίαν ότι οι επίδικες αποφάσεις δεν επιβάλλουν στις δικαιούχους επιχειρήσεις επαρκείς μειώσεις παραγωγικής ικανότητας, ως αντιστάθμισμα για τα οικονομικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στις επιχειρήσεις αυτές με τις επίμαχες ενισχύσεις και για τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που προκύπτουν από τις ενισχύσεις αυτές.

132 Κατά το άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την Επιτροπή για να αντιμετωπισθούν περιπτώσεις μη προβλεπόμενες από τη Συνθήκη πρέπει να τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 5 της Συνθήκης, στο οποίο αναφέρεται ότι η Επιτροπή εκπληρώνει την αποστολή της «με περιορισμένες παρεμβάσεις». Η τελευταία αυτή διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται ως καθιέρωση της αρχής της αναλογικότητας (βλ., στο πνεύμα αυτό, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Roemer στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Απριλίου 1960, 31/59, Acciaieria e Tubificio di Brescia κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1960, σ. 151, 179, ειδικότερα σ. 189).

133 Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο έκρινε με την προπαρατεθείσα απόφασή του Γερμανία κατά Επιτροπής ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να εγκρίνει τη χορήγηση ενισχύσεων «οι οποίες θα μπορούσαν να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σιδήρου και χάλυβα» (σκέψη 30). Στο ίδιο πνεύμα, το Δικαστήριο τόνισε με την απόφασή του της 13ης Ιουνίου 1958, 15/57, Compagnie des hauts fourneaux de Chasse κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 235, 243), ότι το όργανο αυτό «έχει την υποχρέωση να ενεργεί με σύνεση και να μην επεμβαίνει παρά αφού σταθμίσει προσεκτικά τα διαφορετικά συμφέροντα, περιορίζοντας — κατά το δυνατόν — τις ζημίες που μπορούν να προβλεφθούν έναντι των τρίτων».

134 Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει στον τομέα αυτό «διακριτική εξουσία η οποία αντιστοιχεί στις πολιτικές ευθύνες» που έχει (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιουνίου 1990, C-8/89, Zardi, Συλλογή 1990, σ. I-2515, σκέψη 11). Συνεπώς, μόνον «η πρόδηλη ακαταλληλότητα» ή το υπερβολικό μιας αποφάσεως ληφθείσας από την Επιτροπή σε σχέση με τον στόχο που επιδιώκει μπορεί να θίξει τη νομιμότητα της

αποφάσεως αυτής (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1985, 179/84, Bozzetti, Συλλογή 1985, σ. 2301, καθώς και της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 22).

135 Εν προκειμένω, πρέπει να τονιστεί εκ προοιμίου ότι οι επίμαχες ενισχύσεις συντελούν στην υλοποίηση ορισμένων στόχων της Συνθήκης με την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων και ήσαν αναγκαίες προς τούτο, όπως κρίθηκε ήδη (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 98 έως 123). Υπό το φως της προπαρατεθείσας νομολογίας και αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, οι ενισχύσεις αυτές δεν έχουν συνεπώς ακατάλληλο χαρακτήρα σε σχέση με τους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους που επιδιώκονται μέσω της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας αυτής. Ωστόσο, για να μπορούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις να θεωρηθούν σύμφωνες προς την αρχή της αναλογικότητας, σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται από πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας, πρέπει επιπλέον να εξεταστεί αν επιβάλλουν στις δικαιούχους επιχειρήσεις το προσήκον κλείσιμο μονάδων και προσήκουσες μειώσεις παραγωγικής ικανότητας, ως αντιστάθμισμα για τις εγκριθείσες ενισχύσεις.

136 Προς τούτο, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν πρέπει να αποδεικνύεται μεταξύ του «ποσού των ενισχύσεων και της εκτάσεως της παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να περιοριστεί» καμία «ακριβής ποσοτική σχέση» (βλ., συναφώς, την προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 33). Αντιθέτως, οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα ακριβή ποσά των προς έγκριση ενισχύσεων «δεν περιορίζονται μόνο στον αριθμό των τόνων παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να περιοριστεί, αλλά περιλαμβάνουν και άλλα στοιχεία τα οποία ποικίλλουν από μια περιοχή της Κοινότητας στην άλλη», όπως η προσπάθεια αναδιαρθρώσεως, τα περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλεί η κρίση της χαλυβουργικής βιομηχανίας, η τεχνολογική εξέλιξη και η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της αγοράς (ibidem, σκέψη 34). Από τα ανωτέρω έπεται ότι η εκτίμηση της Επιτροπής δεν μπορεί να υπόκειται σε έλεγχο στηριζόμενο αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια. Η εκτίμηση αυτή μπορεί θεμιτώς να λαμβάνει υπόψη ποικίλα στοιχεία πολιτικής, οικονομικής ή κοινωνικής φύσεως, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής της εξουσίας βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης.

137 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, στο σημείο IV του αιτιολογικού της αποφάσεως 94/258 που αφορά τη CSI, η Επιτροπή τονίζει την ανάγκη «να ληφθούν τα κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα, ανάλογα με το ποσό των ενισχύσεων που εγκρίνονται κατ' εξαίρεση, συμβάλλοντας έτσι σε σημαντικό βαθμό στη διαρθρωτική προσαρμογή που απαιτεί ο κλάδος».

Περαιτέρω, στο σημείο VI του αιτιολογικού της αποφάσεως αυτής αναφέρεται ότι «δεν αρκεί να εξασφαλιστεί μόνον ότι (...) η χορηγούμενη ενίσχυση επιτρέπει στην εταιρία να καταστεί βιώσιμη μέχρι το τέλος 1996 και ότι περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο ποσό. Πρέπει, επίσης, να διασφαλιστεί ότι η εταιρία δεν αποκτά, λόγω των χρηματοδοτικών μέτρων για την αναδιάρθρωσή της, αθέμιτα πλεονεκτήματα έναντι άλλων εταιριών του κλάδου (...)». Στα σημεία V και VI του αιτιολογικού της αποφάσεως 94/259 που αφορά την Ilva, η Επιτροπή τονίζει ότι «για να μειωθούν στο ελάχιστο οι επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού, είναι σκόπιμο όπως η ιταλική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα του δημόσιου τομέα συμβάλει σε αποφασιστικό βαθμό στη διαρθρωτική προσαρμογή που απαιτείται ακόμη στον τομέα αυτό, μέσω της μείωσης παραγωγικής ικανότητας [πραγματοποιουμένης] ως αντιστάθμισμα της κατ' εξαίρεση εγκριθείσας ενίσχυσης», και ότι «η χορήγηση της ενίσχυσης λειτουργίας πρέπει να περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο». Το αιτιολογικό των δύο προσβαλλομένων αποφάσεων περιείχε έτσι τη δικαιολόγηση των κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν για να καθοριστούν οι μειώσεις παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να πραγματοποιηθούν. Όσον αφορά την Ilva, πρόκειται για μειώσεις παραγωγικής ικανότητας συνολικού ύψους 1,7 εκατομμυρίων τόνων ετησίως στον Τάραντα, μέσω της καταργήσεως καμίνων αναθερμάνσεως και του πλήρους κλεισίματος των εγκαταστάσεων στο Bagnoli. Η απόφαση που αφορά τη CSI επιβάλλει μειώσεις παραγωγικής ικανότητας της τάξεως των 2,3 εκατομμυρίων τόνων χυτοσιδήρου στην Avilés και τη Biscaye, 1,423 εκατομμυρίων τόνων ακατέργαστου χάλυβα στη Gijón και στη Biscaye και 2,3 εκατομμυρίων τόνων ρόλων θερμής ελάσεως στο Ansiao. Επιπλέον, το άρθρο 1, παράγραφος 3, των δύο αυτών αποφάσεων διευκρινίζει ότι «οι ενισχύσεις δεν χρησιμοποιούνται για την άσκηση αθέμιτου ανταγωνισμού», στην αντίθετη δε περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει την αναστολή της καταβολής των ενισχύσεων ή την επιστροφή των ήδη καταβληθέντων ποσών, χωρίς αυτό να αποκλείει την επιβολή ενδεχομένων κυρώσεων (άρθρο 6, παράγραφος 1, των σχετικών αποφάσεων).

138 Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα για να αποδείξει ότι το κλείσιμο των εγκαταστάσεων που επέβαλαν οι επίδικες αποφάσεις είναι ανεπαρκές σε σχέση με το μέγεθος της εγκρινομένης ενισχύσεως και τους επιδιωκόμενους στόχους.

139 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από κανένα στοιχείο δεν επιτρέπεται να τεκμαρθεί ότι η Επιτροπή δεν επέβαλε στις επιχειρήσεις που έλαβαν τις επίμαχες ενισχύσεις τις ενδεδειγμένες προϋποθέσεις, ως αντιστάθμισμα για το παρεχόμενο πλεονέκτημα, προκειμένου να συμβάλει στην αναδιάρθρωση του συνόλου του οικείου τομέα και στη μείωση των παραγωγικών ικανοτήτων, σύμφωνα με τους στόχους της Συνθήκης.

140 Επομένως, η αιτίαση που αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας είναι αβάσιμη.

141 Όσον αφορά, δεύτερον, την φερόμενη παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο β', της Συνθήκης, «τα μέτρα ή κάθε πρακτική που εισάγουν διάκριση μεταξύ παραγωγών» θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά χάλυβα και συνεπώς απαγορεύονται εντός της Κοινότητας.

142 Κατά πάγια νομολογία, δημιουργείται δυσμενής διάκριση όταν όμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο, πράγμα που συνεπάγεται μειονέκτημα για ορισμένους επιχειρηματίες σε σχέση με άλλους, χωρίς η διαφορετική αυτή μεταχείριση να δικαιολογείται από την ύπαρξη σχετικά σημαντικών αντικειμενικών διαφορών (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1985, 250/83, Finsinder κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 131, σκέψη 8). Ειδικότερα στον τομέα των ενισχύσεων προς τη χαλυβουργία, το Δικαστήριο έχει διαπιστώσει ότι υφίσταται άνιση μεταχείριση και συνεπώς δυσμενής διάκριση όταν μια απόφαση εγκρίσεως συνεπάγεται «είτε διαφορετικά οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση είτε παρόμοια οφέλη για επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα που βρίσκονται σε αισθητά διαφορετικές καταστάσεις» (προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 36).

143 Στον τομέα των ενισχύσεων, το ζήτημα της δημιουργίας δυσμενών διακρίσεων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ εξετάστηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Falck κατά Επιτροπής. Το Δικαστήριο, αφού τόνισε ότι η ευθύνη της χορηγήσεως της ενισχύσεως ανήκει πρωτίστως στη σχετική κυβέρνηση, προσδιόρισε τον ρόλο της Επιτροπής ως εξής: «Βεβαίως (...) καίτοι κάθε παρέμβαση στον τομέα των ενισχύσεων μπορεί να ευνοήσει μια επιχείρηση σε σχέση με άλλη, η Επιτροπή δεν μπορεί, ωστόσο, να εγκρίνει ενισχύσεις η χορήγηση των οποίων θα μπορούσε να προκαλέσει προφανή διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή η χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων θα προκαλούσε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον» (σκέψη 27).

144 Εν προκειμένω, για να καθοριστεί αν οι επίδικες αποφάσεις συνεπάγονται δυσμενείς διακρίσεις, πρέπει να εξεταστεί αν προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

145 Προς τούτο, πρέπει κατ' αρχάς να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα δυνάμενο να αποδείξει ότι οι επίδικες αποφάσεις μπορούν να νοθεύσουν τους όρους του ανταγωνισμού «σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον» και συνεπάγονται ως εκ τούτου «πρόδηλες» διακρίσεις εις βάρος, ειδικότερα, των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

146 Συναφώς, όπως υποστηρίζει η Ιταλική Κυβέρνηση, από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκαν οι αποφάσεις και από τις ίδιες τις αποφάσεις δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που να επιτρέπει να υποστηριχθεί ότι οι εν λόγω αποφάσεις επηρεάστηκαν καθοριστικά από το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που ελάμβαναν τις ενισχύσεις ήσαν δημόσιες και ότι, κατά συνέπεια, οι αποφάσεις θα ήσαν διαφορετικές αν επρόκειτο για ιδιωτικές επιχειρήσεις. Περαιτέρω, ο δημόσιος χαρακτήρας των εμπλεκομένων επιχειρήσεων δεν μπορούσε να ληφθεί θεμιτώς υπόψη από την Επιτροπή για να αρνηθεί την έγκριση των επίμαχων ενισχύσεων, διότι άλλως θα παραβίαζε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών επιχειρήσεων.

147 Επιπλέον, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, όπως έχει ήδη κριθεί (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 131 έως 139), τα πλεονεκτήματα τα οποία παρέχονται στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν τις επίμαχες ενισχύσεις είναι ανάλογα με τους επιδιωκόμενους στόχους, χάρη ιδίως στις υποχρεώσεις που επιβάλλονται ως αντιστάθμισμα στις επιχειρήσεις αυτές (το κλείσιμο εγκαταστάσεων και τη μείωση παραγωγικών ικανοτήτων). Επιπλέον, οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που προκύπτουν από τις επίδικες αποφάσεις περιορίζονται στο αυστηρώς αναγκαίο μέτρο (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 118) και δικαιολογούνται από τον ίδιο τον σκοπό των αποφάσεων αυτών — την αποκατάσταση υγιούς και αποδοτικής διαρθρώσεως για τις δικαιούχους επιχειρήσεις — ο οποίος κρίθηκε συμβατός προς τη Συνθήκη (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 103 έως 108). Τέλος, το άρθρο 1, παράγραφος 3, των αποφάσεων αυτών αναφέρει ότι «οι ενισχύσεις δεν χρησιμοποιούνται για την άσκηση αθέμιτου ανταγωνισμού». Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, των προσβαλλομένων αποφάσεων, στην περίπτωση παραβάσεως μιας από τις υποχρεώσεις αυτές, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει την αναστολή της καταβολής ή την επιστροφή των επίμαχων ενισχύσεων (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 137).

148 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή ενήργησε προς το κοινό συμφέρον, εκτιμώντας τα διάφορα συμφέροντα και μεριμνώντας για τη διασφάλιση υπερτέρων συμφερόντων, αποφεύγοντας τις δυσμενείς συνέπειες για τους λοιπούς επιχειρηματίες στο μέτρο που αυτό καθίσταται δυνατό από το ίδιο το αντικείμενο και τον σκοπό των επίδικων αποφάσεων.

149 Η ανάλυση αυτή συνάδει με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έκρινε, με την προπαρατεθείσα απόφασή του Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 49, ότι: «Η Επιτροπή υποχρεούται, βεβαίως, δυνάμει του άρθρου 3 της Συνθήκης, να ενεργεί προς το κοινό συμφέρον, αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι πρέπει να ενεργεί προς το συμφέρον όλων ανεξαιρέτως, καθόσον το έργο της δεν συνεπάγεται την υποχρέωση να ενεργεί μόνον υπό τον όρο ότι δεν θίγεται κανένα συμφέρον. Αντίθετα, πρέπει να ενεργεί εκτιμώντας τα διάφορα συμφέροντα, αποφεύγοντας τις ζημιογόνες συνέπειες, αν το επιτρέπει λογικά η απόφαση που πρόκειται να λάβει. Η Επιτροπή μπορεί προς το κοινό συμφέρον να κάνει χρήση της εξουσίας εκδόσεως αποφάσεων την οποία διαθέτει ανάλογα με τις απαιτήσεις των περιστάσεων, ακόμα και εις βάρος ορισμένων συγκεκριμένων συμφερόντων».

150 Επομένως, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι οι επίδικες αποφάσεις είναι πλημμελείς λόγω παραβιάσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων πρέπει να απορριφθεί.

4. *Επί του τετάρτου λόγου που αφορά παράβαση ουσιωδών τύπων*

151 Η British Steel υποστηρίζει ότι οι επίδικες αποφάσεις εκδόθηκαν κατά παράβαση ουσιωδών τύπων. Ο λόγος αυτός μπορεί να διαιρεθεί σε τρία μέρη που αφορούν, πρώτον, την ανεπάρκεια της αιτιολογίας, δεύτερον, την προβαλλόμενη έλλειψη διαδικασίας εκατέρωθεν ακροάσεως και, τρίτον, την παράβαση της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου.

Επί της προβαλλομένης ανεπαρκούς αιτιολογίας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

152 Κατά την British Steel, υποστηριζόμενη από τη SSAB Svenskt Stål, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση επαρκούς αιτιολογήσεως των αποφάσεών της, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 15 της Συνθήκης. Κατά πάγια νομολογία, μολονότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως εξαρτάται από τη φύση της επίμαχης πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε, οι προϋποθέσεις του άρθρου 15 δεν πληρούνται όταν μια επίδικη απόφαση περιορίζεται να διαπιστώνει ότι πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων (βλ., συναφώς, την απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1986, 185/85, Unisor κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2079, σκέψη 21).

153 Η αιτιολογία των προσβαλλομένων αποφάσεων είναι πρακτικά πανομοιότυπη με εκείνη των αποφάσεων που εξέδωσε η Επιτροπή την ίδια ημερομηνία και με τις οποίες ενέκρινε ενισχύσεις σε χαλυβουργικές επιχειρήσεις. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν εξηγεί γιατί οι επίμαχες ενισχύσεις παρέχουν τη δυνατότητα στη CSI και στην Ilva να αποκτήσουν στέρεη και οικονομικά βιώσιμη διάρθρωση ούτε πως θα επιτευχθούν έτσι οι στόχοι της Συνθήκης. Τέλος, η Επιτροπή δεν αναφέρει ποιοι ήσαν οι στόχοι, μεταξύ εκείνων των άρθρων 2 και 3 της Συνθήκης, τους οποίους προετίθετο να επιδιώξει.

154 Η προσφεύγουσα πιστεύει ότι κατάλαβε ότι η Επιτροπή έλαβε πράγματι μια έκθεση προερχόμενη από έναν εξωτερικό εμπειρογνώμονα, την εταιρία W. S. Atkins, προτού εκδώσει τις επίδικες αποφάσεις. Δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν αναφέρονται στην έκθεση αυτή και στα συμπεράσματα που πρέπει να συναχθούν από αυτή, δεν έχουν αιτιολογηθεί με επαρκή ακρίβεια ούτως ώστε να παράσχουν τη δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να διασφαλίσουν την προστασία των δικαιωμάτων τους και στο Πρωτοδικείο να ασκήσει αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.

155 Η Det Danske Stålvalseværk υποστηρίζει, και αυτή, ότι η αιτιολογία των επίδικων αποφάσεων είναι ανεπαρκής. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν προσδιόρισε τους επιδιωκομένους στόχους και τη σχέση μεταξύ των στόχων αυτών και των επίμαχων ενισχύσεων σημαίνει ότι οι επίδικες αποφάσεις αποτελούν την απόρροια μιας πολιτικής πράξεως.

156 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ιταλική Δημοκρατία, απορρίπτει την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας. Πρώτον, η προσφεύγουσα δεν εξηγεί για ποιο λόγο το γεγονός και μόνον ότι η αιτιολογία μιας αποφάσεως είναι πανομοιότυπη με αυτήν άλλων αποφάσεων πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα η αιτιολογία αυτή να θεωρηθεί ανεπαρκής. Στην προκειμένη περίπτωση, οι έξι αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή εντάσσονται σε ένα συνολικό πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως της χαλυβουργίας και ελήφθησαν κατά τον ίδιο χρόνο, εντός του ίδιου πλαισίου κρίσεως και αναπόφευκτης μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων. Δεύτερον, ο ισχυρισμός ότι οι επίδικες αποφάσεις δεν εξηγούν τον τρόπο κατά τον οποίο οι στόχοι της Συνθήκης μπορούν να υλοποιηθούν με τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως είναι προϊόν προκαταλήψεως, διότι μια ενίσχυση δεν μπορεί εγκύρως να εγκριθεί βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ παρά μόνον προς το συμφέρον της Κοινότητας, πράγμα το οποίο της προσδίδει τον χαρακτήρα κοινοτικής ενισχύσεως. Η Επιτροπή διαπιστώνει επίσης ότι η έλλειψη αναφοράς στην έκθεση της εταιρίας W. S. Atkins ουδόλως μεταβάλλει την ουσία της αιτιολογίας, διότι το σημείο ΙΙΙ του αιτιολογικού κάθε αποφάσεως μνημονεύει ρητώς το γεγονός ότι η Επιτροπή βοηθήθηκε από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Τέλος, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της αιτιολογίας των επίδικων αποφάσεων, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν επέβαλε ποινή στην προσφεύγουσα και ότι, επιπλέον, η προσφεύγουσα συμμετέσχε στενά στη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως των αποφάσεων, όπως μαρτυρούν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της συμβουλευτικής επιτροπής ΕΚΑΧ.

157 Το Συμβούλιο φρονεί ότι, στην περίπτωση της Ilva και της CSI, η ενίσχυση που ενέκρινε η Επιτροπή είχε σαφώς κοινοτικό χαρακτήρα και εντασσόταν στο πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως της χαλυβουργίας που πρότεινε η Επιτροπή και δέχθηκε το Συμβούλιο. Επιπλέον, η British Steel συμμετέσχε στενά στη διαδικασία η οποία οδήγησε στην έκδοση των επίδικων αποφάσεων, οπότε δεν μπορεί να υποστηρίζει ότι δεν είχε πλήρη γνώση των λόγων που οδήγησαν στην έκδοσή της.

158 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, τα κοινοτικά όργανα δεν είναι υποχρεωμένα να προσδιορίζουν το σύνολο των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων. Η αιτιολογία μιας αποφάσεως πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένου υπόψη και του πλαισίου της, καθώς και του συνόλου των κανόνων που διέπουν τον συγκεκριμένο τομέα (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1990, C-213/87, Gemeente Amsterdam και VIA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-221). Εν προκειμένω, η αιτιολογία των επίδικων αποφάσεων είναι επαρκέστατη, στο μέτρο που η Επιτροπή ασχολείται σημείο προς σημείο με κάθε μία από τις προϋποθέσεις που δικαιολογούν τη λήψη των σχετικών μέτρων, καθώς και με τη νομική βάση και τα προβλεπόμενα μέτρα ελέγχου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

159 Το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, τέταρτη περίπτωση, της Συνθήκης προβλέπει ότι η Κοινότητα «καθιστά γνωστούς τους λόγους της δράσεώς της». Το άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, διευκρινίζει ότι «οι αποφάσεις, οι συστάσεις και οι γνώμες της Επιτροπής αιτιολογούνται και αναφέρονται στις γνώμες που έχουν υποχρεωτικά ζητηθεί». Από τις διατάξεις αυτές, καθώς και από τις γενικές αρχές της Συνθήκης ΕΚΑΧ, προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέχει υποχρέωση αιτιολογήσεως όταν εκδίδει γενικές ή ατομικές αποφάσεις, όποια και αν είναι η νομική βάση που επέλεξε προς τούτο.

160 Κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και να διαφαίνεται από αυτή κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του. Δεν απαιτείται η αιτιολογία να προσδιορίζει όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία. Η αιτιολογία πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του κειμένου της πράξεως, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-723, και προπαρατεθείσα απόφαση Skibsværftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 230). Επιπλέον, η αιτιολογία μιας πράξεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως, μεταξύ άλλων, «του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως να λάβουν εξηγήσεις οι αποδέκτες της πράξης ή άλλα πρόσωπα που αφορά η πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚΑΧ» (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, 172/83 και 226/83, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2831, σκέψη 24).

161 Εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστούν οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που αφορούν την υποτιθέμενη ανεπάρκεια της αιτιολογίας των επίδικων αποφάσεων, όσον αφορά, αφενός, την ικανότητα των επίμαχων ενισχύσεων να αποκαταστήσουν τη βιωσιμότητα των οικείων επιχειρήσεων και, αφετέρου, το συμβατό του σκοπού αυτού προς τους στόχους της Συνθήκης.

162 Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που έλαβαν τις ενισχύσεις, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι επίδικες αποφάσεις αναφέρουν σαφώς τα μέσα με τα οποία η βιωσιμότητα αυτή πρόκειται, κατά την Επιτροπή, να αποκατασταθεί, καθόσον απαριθμούν, ιδίως στο σημείο ΙΙ του αιτιολογικού τους, τις διάφορες πτυχές του προγράμματος αναδιαρθρώσεως που υποστηρίζεται από τις επίμαχες ενισχύσεις. Όσον αφορά τη CSI, η απόφαση που την αφορά αναφέρει ρητώς ότι το πρόγραμμα αυτό περιέχει κατ' ουσίαν μια σειρά μέτρων βιομηχανικής, κοινωνικής και χρηματοοικονομικής αναδιαρθρώσεως, τα οποία περιγράφει συνοπτικά. Η απόφαση αναφέρει, για παράδειγμα, τα κύρια μέτρα που προορίζονται να επανισορροπήσουν τις χρηματοοικονομικές δομές της επιχειρήσεως, το κλείσιμο των λιγότερο ανταγωνιστικών εγκαταστάσεων και μια μείωση κατά 42 % του προσωπικού. Όσον αφορά την Ilva, από την αιτιολογία της αποφάσεως που αφορά τις ενισχύσεις που προορίζονται γι' αυτήν προκύπτει σαφώς ότι η αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχειρήσεως αυτής επιδιώκεται μέσω της ιδιωτικοποιήσεως του ομίλου, που συνιστά τον ουσιώδη στόχο που επιδιώκουν οι επίμαχες ενισχύσεις, και μέσω ενός νέου προγράμματος αναδιοργανώσεως, πραγματοποιουμένου ιδίως με τη διάσπαση του πυρήνα της δραστηριότητάς της σε δύο νέες εταιρίες σύμφωνα με το σύστημα που εκτίθεται στην απόφαση.

163 Επιπλέον, η Επιτροπή διευκρινίζει στις επίδικες αποφάσεις (σημείο ΙΙΙ του αιτιολογικού) ότι, στο πλαίσιο της εξετάσεως της ικανότητας των αντίστοιχων προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως, χρησιμοποίησε τα ίδια κριτήρια που είχε επιβάλει κατά την προηγούμενη αναδιάρθρωση της κοινοτικής χαλυβουργικής βιομηχίας. Τα κριτήρια αυτά συνεπώς δεν μπορούσαν να τα αγνοούν οι επιχειρηματίες και, ιδίως, η προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα είχε εξάλλου και η ίδια τύχει της χορηγήσεως ενισχύσεων, με σκοπό να διευκολυνθεί η ιδιωτικοποίησή της, σύμφωνα με τους μη αμφισβητηθέντες ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας Ilva. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι επίδικες αποφάσεις, διευκρινίζοντας τις κύριες πτυχές των προαναφερθέντων προγραμμάτων αναδιαρθρώσεως, ανέφεραν επαρκώς κατά νόμο τους λόγους για τους οποίους οι επίμαχες ενισχύσεις θα παρείχαν τη δυνατότητα, κατά την Επιτροπή, στη CSI και την Ilva να αποκτήσουν υγιή και βιώσιμη διάρθρωση.

164 Στο πλαίσιο αυτό, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εκθέσει, στις επίδικες αποφάσεις, τα κριτήρια που χρησιμοποίησαν οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες που τη συνέδραμαν για να εκτιμήσει τις

προοπτικές βιωσιμότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Αρκεί να υπενθυμιστεί συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή δεν οφείλει να διευκρινίζει τα διάφορα πολυάριθμα και πολύπλοκα περιστατικά ενόψει των οποίων εκδόθηκε μια απόφαση, εφόσον αναφέρει τη συνολική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή της και τους γενικούς στόχους που επιδιώκει. Εν προκειμένω όμως οι επίδικες αποφάσεις είναι επαρκώς αιτιολογημένες όσον αφορά την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των οικείων επιχειρήσεων, όπως αποδείχθηκε στην προηγούμενη σκέψη.

165 Επιπλέον, η αιτιολογία των επίδικων αποφάσεων, όσον αφορά τη βιωσιμότητα των δικαιούχων επιχειρήσεων, συμπληρώνεται και αναπτύσσεται σε μεγάλο βαθμό με τα έγγραφα της δικογραφίας. Όσον αφορά την κατάσταση της CSI, η Επιτροπή προσκόμισε το πλήρες κείμενο της ανακοινώσεώς της προς το Συμβούλιο της 5ης Νοεμβρίου 1992 [έγγραφο SEC(92) 1916 τελικό], που αφορούσε την αναδιάρθρωση της CSI και η οποία ακολούθησε την εκ μέρους της Ισπανικής Κυβερνήσεως κοινοποίηση ενός προγράμματος αναδιαρθρώσεως της επιχειρήσεως αυτής. Το προαναφερθέν έγγραφο περιέχει εμπεριστατωμένη ανάλυση των προϋποθέσεων βιωσιμότητας της νέας εταιρίας που προέκυψε από την ενσωμάτωση από τη CSI των επιχειρήσεων AHV (Altos Hornos de Vizcaya) και Ensidesa (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 119). Επιπλέον, ένα τμήμα της εκθέσεως Atkins σχετικά με τη CSI, από την οποία είχαν αφαιρεθεί τα εμπιστευτικά στοιχεία, προσκομίστηκε από την Επιτροπή κατά τη συμπληρωματική απάντησή της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, της 30ής Ιουνίου 1995. Από το διαθέσιμο τμήμα της εκθέσεως προκύπτει, πολύ λεπτομερειακά, η μέθοδος εργασίας του εμπειρογνώμονα, καθώς και οι εναλλακτικές λύσεις που έλαβε υπόψη για να καταλήξει να καθορίσει μια αξιόπιστη προοπτική αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας της CSI.

166 Όσον αφορά την κατάσταση της Ilva (απόφαση 94/259), η Επιτροπή προσκόμισε επίσης το πλήρες κείμενο της ανακοινώσεώς της της 15ης Δεκεμβρίου 1993 προς το Συμβούλιο [έγγραφο SEC(93) 2089 τελικό], με την οποία ζήτησε την επίσημη γνώμη του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης. Η ανακοίνωση αυτή αναπαράγει εν μέρει το περιεχόμενο μιας προηγουμένης ανακοινώσεως της 10ης Νοεμβρίου 1993 [έγγραφο

SEC(93) 1745 τελικό]. Περιέχει μια εμπεριστατωμένη ανάλυση των προϋποθέσεων βιωσιμότητας των επιχειρήσεων (ILP και AST) που προκύπτουν από την ιδιωτικοποίηση της Ilva (σημεία 2.5 και 2.6), όπως έγιναν δεκτές από το Συμβούλιο (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 120).

167 Όσον αφορά, δεύτερον, τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε ότι ο σκοπός των επίμαχων ενισχύσεων, ήτοι η αποκατάσταση της βιωσιμότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων, ήταν συμβατός προς τους στόχους της Συνθήκης, πρέπει να τονιστεί ότι οι λόγοι αυτοί όχι μόνον εκτίθενται στο σημείο IV του αιτιολογικού των αποφάσεων, αλλά αναπτύσσονται και σε διάφορα άλλα μέρη της αιτιολογίας. Ειδικότερα, από το σημείο IV προκύπτει ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή, ο λόγος για τον οποίον η εξυγίανση των οικείων επιχειρήσεων πρέπει να θεωρηθεί συμβατή προς τους στόχους των άρθρων 2 και 3 της Συνθήκης συνίσταται στις σοβαρές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ο χαλυβουργικός τομέας εντός διαφόρων κρατών μελών, από τα μέσα του 1990. Στα σημεία V και VI του αιτιολογικού, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι οι επίδικες αποφάσεις αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, να συντελέσουν στη διαρθρωτική προσαρμογή του τομέα, μέσω μειώσεων παραγωγικών ικανοτήτων. Τονίζει επίσης ότι ένας από τους σκοπούς που επιδιώκουν οι διάφορες προϋποθέσεις που επιβάλλει συνίσταται στο να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αποτελέσματα των επίμαχων ενισχύσεων επί του ανταγωνισμού. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ή αιτιολογία των επίδικων αποφάσεων ήταν επαρκής ώστε να παράσχει τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να εντοπίσει τους στόχους της Συνθήκης που οι αποφάσεις αυτές επιδίωκαν και να εκτιμήσει αν η εξυγίανση της CSI και της Ilva ήταν σύμφωνη προς τους στόχους αυτούς.

168 Επιπλέον, οι αιτιάσεις που μόλις ανωτέρω εξετάστηκαν είναι κατά μείζονα λόγο αβάσιμες, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε στενά στη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως των αποφάσεων, πράγμα που καθιστά λιγότερο αναγκαία την εξαιρετικά λεπτομερή αιτιολογία όσον αφορά τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι επίδικες αποφάσεις (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1973, 13/72, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 349).

169 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι επίδικες αποφάσεις δεν είναι παράνομες λόγω της φερομένης ανεπάρκειας της αιτιολογίας τους.

Επί της προβαλλομένης απουσίας διαδικασίας εκατέρωθεν ακροάσεως

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

170 Η British Steel, υποστηριζόμενη από τη SSAB Svenkst Stål, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, μη κινώντας τη διαδικασία της εκατέρωθεν ακροάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κώδικα ενισχύσεων, παρέβη έναν ουσιώδη τύπο προβλεπόμενο από το κοινοτικό δίκαιο. Οι διαδικαστικής φύσεως διατάξεις που περιέχονται στο άρθρο 6 του κώδικα ενισχύσεων είναι ουσιαστικά ίδιες με εκείνες που περιέχονται στο άρθρο 93, παράγραφοι 2 και 3, της Συνθήκης ΕΚ, όπως κατά πάγια νομολογία τις έχει ερμηνεύσει το Δικαστήριο (βλ., ειδικότερα, την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 1973, 120/73, Lorenz κατά Γερμανίας, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 815). Κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας, η διάρθρωση των δύο αυτών συνόλων διατάξεων είναι τόσο όμοια ώστε, μολονότι το άρθρο 6 δεν προβλέπει ρητώς την υποχρέωση της Επιτροπής να κινεί διαδικασία εκατέρωθεν ακροάσεως όταν έχει αμφιβολίες ως προς το συμβατό ενός σχεδίου ενισχύσεων, πρέπει προφανώς να συναχθεί το λογικό συμπέρασμα της υπάρξεως μιας τέτοιας υποχρεώσεως. Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία η εκ μέρους της Επιτροπής αναγνώριση του ασύμβατου μιας ενισχύσεως πρέπει να προκύπτει από την κατάλληλη διαδικασία, της οποίας η εφαρμογή εμπίπτει στον τομέα ευθύνης του οργάνου αυτού (βλ., συναφώς, την απόφαση της 15ης Μαρτίου 1994, C-387/92, Banco Exterior de Espana, Συλλογή 1994, σ. I-877). Κατά την προσφεύγουσα, θα αποτελούσε παράδοξη κατάσταση αν οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στη Συνθήκη ΕΚΑΧ ήσαν μικρότερες απ' ό,τι εκείνες που προβλέπονται στη Συνθήκη ΕΚ, αν ληφθεί υπόψη ότι η πρώτη Συνθήκη περιέχει ένα πολύ πιο αυστηρό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων απ' ό,τι η δεύτερη.

171 Η προσφεύγουσα απορρίπτει το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το άρθρο 95 της Συνθήκης περιέχει μια διαδικασία που παρέχει περισσότερες εγγυήσεις απ' ό,τι το άρθρο 6 του κώδικα ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, το άρθρο 95 δεν προβλέπει καμία τυπική διαδικασία διαβουλεύσεως με τους ενδιαφερομένους και αυτό είναι αντίθετο προς τη σημασία την οποία προσδίδει το Δικαστήριο στη χρησιμοποίηση μιας τυπικής διαδικασίας για να διασφαλίζεται ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις

τους. Επιπλέον, το άρθρο 95 δεν προβλέπει καμία ειδική διάταξη όσον αφορά τις προθεσμίες, οι οποίες προφανώς μπορούν να ποικίλλουν ανάλογα με το επείγον και τη σημασία της προς έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής.

172 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Συμβούλιο και την Ιταλική Δημοκρατία, τονίζει ότι η υποχρέωση χρησιμοποιήσεως μιας διαδικασίας εκατέρωθεν ακροάσεως, όπως αυτή του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων, δεν προβλέπεται στο άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, η χρησιμοποίηση του άρθρου 6 του κώδικα ενισχύσεων θα ήταν απλούστατα απρόσφορη εν προκειμένω· η Επιτροπή θα μπορούσε να κινήσει τη διαδικασία αυτή προκειμένου να καθοριστεί αν οι εξεταζόμενες καταβολές συνιστούν πράγματι ενίσχυση. Εν προκειμένω όμως ήταν εξαρχής σαφές ότι τα προταθέντα προγράμματα αναδιαρθρώσεως συνιστούσαν ενισχύσεις ασύμβατες προς τον κώδικα. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή φρονεί ότι το άρθρο 95 παρείχε στην προσφεύγουσα διαδικαστικά δικαιώματα ευρύτερα από εκείνα που θα απέρρεαν από το άρθρο 6. Η προσφεύγουσα διέθετε πράγματι μακρότερη προθεσμία για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και μπορούσε να το πράξει τόσο απευθείας όσο και μέσω της συμβουλευτικής επιτροπής ΕΚΑΧ. Το άρθρο 6 απλώς υποχρεώνει την Επιτροπή να ζητήσει τη γνώμη των κρατών μελών προτού αποφανθεί επί του συμβατού των προτεινομένων κρατικών ενισχύσεων· αντιθέτως, η έκδοση των εν λόγω αποφάσεων βάσει του άρθρου 95 απαιτεί την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου, πράγμα το οποίο παρέχει πολύ ευρύτερη προστασία. Περαιτέρω, η ύπαρξη, αφενός, μιας διαδικασίας εγκρίσεως των ενισχύσεων, που παρέχει ένα τυπικό ρόλο στα ενδιαφερόμενα μέρη και, αφετέρου, μιας άλλης διαδικασίας, η οποία δεν το πράττει αυτό, δεν είναι τόσο παράξενη όσο διατείνεται η προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, το πρώτο εδάφιο του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει μια διαδικασία στην οποία συμμετέχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ το τρίτο εδάφιο του άρθρου 93, παράγραφος 2, προβλέπει μια διαδικασία με την οποία τα κράτη μέλη, ομόφωνα, μπορούν να παρεκκλίνουν από το άρθρο 92 και να εγκρίνουν μια ενίσχυση, αν αυτό δικαιολογείται από εξαιρετικές περιστάσεις. Η τελευταία αυτή διαδικασία αποκλείει ρητώς την τυπική παρέμβαση των ενδιαφερομένων.

173 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, η κατ' αντιπαράθεση διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 6 του κώδικα ενισχύσεων είναι ανεφάρμοστη εν προκειμένω, διότι η διάταξη αυτή αφορά την περίπτωση καλυπτομένων από τον κώδικα ενισχύσεων. Οι επίδικες αποφάσεις όμως δεν στηρίζονται στον κώδικα ενισχύσεων, αλλά στο άρθρο 95 της Συνθήκης, το οποίο δεν προβλέπει διαδικασία εκατέρωθεν ακροάσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

174 Οι επίδικες αποφάσεις εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Η διάταξη αυτή προβλέπει τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και την υποχρεωτική διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή ΕΚΑΧ. Δεν καθιερώνει το δικαίωμα ακροάσεως των αποδεκτών των αποφάσεων και των ενδιαφερόμενων προσώπων. Αντιθέτως, το άρθρο 6, παράγραφος 4, του πέμπτου κώδικα ενισχύσεων θεσπίζει ένα τέτοιο δικαίωμα, ορίζοντας ότι, «αν η Επιτροπή, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερόμενους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, διαπιστώσει ότι μια ενίσχυση δεν είναι συμβιβάσιμη με τις διατάξεις της παρούσας αποφάσεως, πληροφορεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος σχετικά με την απόφασή της». Η διάταξη αυτή περιλαμβανόταν σε όλους τους κώδικες ενισχύσεων που προηγήθηκαν του ισχύοντος κώδικα, αρχής γενομένης από τον πρώτο κώδικα (βλ., συναφώς, την απόφαση 257/88/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 1980, περί δημιουργίας κοινοτικών κανόνων για τις ειδικές [ενισχύσεις] στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, JO L 29, σ. 5).

175 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας, στο μέτρο που, έστω και ελλείψει ρητής διατάξεως του άρθρου 95 της Συνθήκης, θα έπρεπε να κινήσει διαδικασία εκατέρωθεν ακροάσεως όσον αφορά την προσφεύγουσα, σύμφωνα με το πρότυπο του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα ενισχύσεων. Η προσφεύγουσα επιδιώκει κατ' αυτόν τον τρόπο να αποδείξει έναν παραλληλισμό μεταξύ του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ, προκειμένου να συναγάγει μια γενική αρχή η οποία θα υποχρέωνε την Επιτροπή να εξασφαλίζει συστηματικά τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διαδικασία, κάθε φορά που καλείται να εκτιμήσει το συμβατό μιας κρατικής ενισχύσεως προς τη Συνθήκη.

176 Χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το ζήτημα αν υφίσταται γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου παρέχουσα στους ενδιαφερομένους το δικαίωμα ακροάσεως κατά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να τονιστεί ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως των επίδικων αποφάσεων βάσει του άρθρου 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που προβλέπει τη διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή ΕΚΑΧ, η προσφεύγουσα είχε, εν πάση περιπτώσει, την ευκαιρία να προβάλει την άποψή της στο πλαίσιο της επιτροπής αυτής. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 18 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής ΕΚΑΧ εκπροσωπούν τους παραγωγούς, τους εργαζομένους, τους καταναλωτές και τους εμπόρους. Δεν αμφισβητείται όμως ότι η British Steel, υπό την ιδιότητα του παραγωγού, εκπροσωπούνταν στο πλαίσιο της επιτροπής αυτής, στο μέτρο που ο κ. Evans, μέλος της επιτροπής, ήταν κατά τον χρόνο των περιστατικών ο διευθυντής των διεθνών υποθέσεων της British Steel, όπως

ανέφερε η ίδια με το έγγραφό της της 4ης Μαρτίου 1997, σε απάντηση σε ερώτηση τεθείσα από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Κατά την 310η συνεδρίαση της επιτροπής αυτής, στις 12 Νοεμβρίου 1993, συζητήθηκε διά μακρών το ζήτημα των ενισχύσεων προς την Ilva και τη CSI (βλ. τα αποσπάσματα των πρακτικών στο παράρτημα 3 των παρατηρήσεων της Επιτροπής) και ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας ήταν παρών και διατύπωσε τη γνώμη του επί των μέτρων που πρότεινε η Επιτροπή. Η αναθεωρημένη ανακοίνωση που αφορούσε την Ilva συζητήθηκε, υπό τις ίδιες συνθήκες, κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 1993.

177 Επιπλέον, όσον αφορά την απόφαση 94/259, που αφορά την Ilva, το σημείο VIII, δεύτερο εδάφιο, του αιτιολογικού αναφέρει ρητώς το γεγονός ότι είχε κινηθεί διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κώδικα ενισχύσεων, προτού η Ιταλία κοινοποιήσει στην Επιτροπή το νέο πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως και ιδιωτικοποιήσεως του ομίλου Ilva (σημείο II του αιτιολογικού της αποφάσεως αυτής). Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει, χωρίς να αμφισβητείται επ' αυτού, ότι υπήρξε διαβούλευση με την προσφεύγουσα, η οποία είχε τη δυνατότητα να διατυπώσει τη γνώμη της. Όσον αφορά την απόφαση 94/258, που αφορά τη CSI, το παράρτημα 4 της προσφυγής απαριθμεί δεκαπέντε συνεδριάσεις ή ανταλλαγές επιστολών μεταξύ Σεπτεμβρίου 1992 και Μαρτίου 1994, σχετικά με το πρόγραμμα εγκρίσεως ενισχύσεων προς ορισμένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβανόταν η CSI· το δε παράρτημα 6 του υπομνήματος αντικρούσεως περιέχει την αλληλογραφία μεταξύ British Steel και Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη CSI.

178 Επιπλέον, η Eurofer είναι ένωση μη κερδοσκοπικού σκοπού, στην οποία συμμετέχουν οι ευρωπαϊκές χαλυβουργικές επιχειρήσεις. Η British Steel είναι μέλος της ενώσεως αυτής. Όπως όμως υποστηρίζει η Επιτροπή, χωρίς να διαψεύδεται από την προσφεύγουσα, η Eurofer γνωστοποίησε τις παρατηρήσεις της επί των προγραμματιζομένων μέτρων, εξ ονόματος του συνόλου των μελών της. Είναι, για παράδειγμα, δυνατόν να γίνει αναφορά σε ένα μνημόνιο της 9ης Οκτωβρίου 1992 (παράρτημα 7 του υπομνήματος αντικρούσεως).

179 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, στην πράξη, η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία να προβάλει την άποψή της στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως των επίδικων αποφάσεων, οπότε οι αποφάσεις αυτές δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να κριθούν παράνομες, λόγω της προβαλλομένης απουσίας διαδικασίας εκατέρωθεν ακροάσεως.

Επί της προβαλλομένης παραβάσεως της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

180 Η British Steel υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει απόφαση παρά μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου. Συναφώς, έχει μεγάλη σημασία το κείμενο της αποφάσεως που εκδίδει η Επιτροπή να είναι πανομοιότυπο, ως προς το περιεχόμενό του, με εκείνο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση στην Επιτροπή να λάβει απόφαση βάσει του άρθρου 95 της Συνθήκης με κείμενο διαφορετικής μορφής απ' ό,τι εκείνο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο.

181 Στην περίπτωση της αποφάσεως 94/259, η αρχή αυτή παραβιάστηκε. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή ζήτησε από το Συμβούλιο να εγκρίνει πρόταση περί εγκρίσεως των ενισχύσεων προς την Ilva, υπό τη ρητή προϋπόθεση ότι η μείωση παραγωγικών ικανοτήτων 1,2 εκατομμυρίων τόνων ετησίως στην τοποθεσία του Τάραντα θα πραγματοποιούνταν κατά τρόπο αμετάκλητο πριν από τις 30 Ιουνίου 1994 το αργότερο, το δε Συμβούλιο ενέκρινε τις προτάσεις αυτές υπό την εν λόγω ρητή προϋπόθεση. Το διατακτικό της επίδικης αποφάσεως δεν περιέχει ωστόσο καμία προϋπόθεση επιβάλλουσα την πραγματοποίηση της μειώσεως πριν από την ημερομηνία αυτή. Το χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνεται μόνο στο αιτιολογικό της αποφάσεως και συνεπώς δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα. Η απόφαση της Επιτροπής διαφέρει επομένως επ' αυτού του σημαντικού σημείου από το κείμενο που ενέκρινε ομόφωνα το Συμβούλιο.

182 Η άποψη της Επιτροπής ότι το Συμβούλιο πρέπει να δώσει τη συγκατάθεσή του μόνο επί της ουσίας της προτάσεως της Επιτροπής περιέχει τον κίνδυνο αλλοιώσεως της θεσμικής ισορροπίας, στο μέτρο που η Επιτροπή θα μπορούσε να προβεί σε ελεύθερη ερμηνεία των αποφάσεων του Συμβουλίου. Το άρθρο 95 απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου επ' αυτού τούτου του κειμένου της αποφάσεως και όχι επί της ουσίας της προτάσεως.

183 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ιταλική Δημοκρατία, αναγνωρίζει ότι η καταληκτική ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994 για το κλείσιμο των εγκαταστάσεων στον Τάραντα δεν περιλαμβάνεται στο διατακτικό της αποφάσεως, αλλά μόνο στο αιτιολογικό. Οι επίμαχες αποφάσεις εκδόθηκαν υπό την τελική μορφή τους από την Επιτροπή αφού ελήφθη η έγκριση του Συμβουλίου, βάσει της ανακοινώσεως του οργάνου αυτού προς το Συμβούλιο, όπου περιγράφονταν τα ουσιώδη στοιχεία της προτεινομένης αποφάσεως χωρίς να διευκρινίζεται η ακριβής μορφή που πρόκειται να λάβει η απόφαση αυτή. Κατά συνέπεια, δεν υπήρξε τροποποίηση μιας πράξεως του Συμβουλίου εκ μέρους της Επιτροπής. Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, το αιτιολογικό των επίδικων αποφάσεων υπερβαίνει την απλή αιτιολογική έκθεση, διότι αναφέρεται στα μέσα με τα οποία θα πραγματοποιηθεί αναδιάρθρωση, συναποτελώντας με το διατακτικό ένα σύνολο που παραπέμπει στα προς υλοποίηση προγράμματα. Επομένως, η ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994 που περιλαμβάνεται στο αιτιολογικό της επίδικης αποφάσεως, αποτελεί προϋπόθεση την οποία πράγματι αυτές οι ίδιες οι αποφάσεις προβλέπουν, σύμφωνα με τις επιταγές του Συμβουλίου.

184 Το Συμβούλιο φρονεί ότι το κείμενο του άρθρου 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης δεν το υποχρεώνει να διατυπώνει σύμφωνη γνώμη επί της τυπικής πράξεως που η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει. Εν προκειμένω, διατύπωσε ομόφωνα σύμφωνη γνώμη εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονταν στις ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με τις διάφορες περιπτώσεις ενισχύσεων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις τροποποιήσεις που επρόκειτο να επέλθουν στο διατακτικό των αποφάσεων κατόπιν των διεξαχθεισών εντός του οργάνου αυτού συζητήσεων. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή ήσαν σύμφωνες με όσα αυτό το ίδιο είχε αποφασίσει.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

185 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η αιτίαση που προβάλει η British Steel αφορά αποκλειστικά το τύπος σύννομο της αποφάσεως 94/259, που αφορά την Ilva. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατά

παράβαση της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου, που προβλέπεται επιτακτικά στο άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, διότι η καταληκτική ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994 για την εκ μέρους της Ilva εκπλήρωση της υποχρεώσεώς της περί μειώσεως των παραγωγικών ικανοτήτων στην τοποθεσία του Τάραντα περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 1993 (σημείο 24), επί της οποίας στηρίζεται η γνώμη του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1993, αλλά δεν περιλαμβάνεται στο διατακτικό της επίδικης αποφάσεως, εμφανιζόμενη αποκλειστικά στο αιτιολογικό (σημείο II, όγδοο εδάφιο).

186 Δεν αμφισβητείται ότι η ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994 περιλαμβανόταν στο πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως και ιδιωτικοποιήσεως του ομίλου Ilva που εγκρίθηκε από τον IRI τον Σεπτέμβριο του 1993 και κοινοποιήθηκε από την Ιταλική Κυβέρνηση στην Επιτροπή με έγγραφο της 13ης Δεκεμβρίου 1993 (βλ. το σημείο II του αιτιολογικού της σχετικής αποφάσεως). Ομοίως δεν αμφισβητείται ότι η ημερομηνία αυτή περιλαμβανόταν στο σημείο 24 της ανακοινώσεως της Επιτροπής προς το Συμβούλιο της 15ης Δεκεμβρίου 1993, επί της οποίας στηρίχθηκε η γνώμη του Συμβουλίου, και ότι δεν περιλαμβάνεται στο διατακτικό της αποφάσεως 94/259, αλλά αποκλειστικά στο αιτιολογικό (σημείο II).

187 Το άρθρο 95 όμως, καίτοι προβλέπει ότι η απόφαση της Επιτροπής πρέπει να λαμβάνεται «μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου», δεν καθορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο η Επιτροπή οφείλει να ζητήσει τη γνώμη: ειδικότερα, δεν διευκρινίζει σαφώς αν η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει σχέδιο αποφάσεως στο Συμβούλιο. Η πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής συνίσταται, από τη δεκαετία του '60, στην υποβολή στο Συμβούλιο μιας ανακοινώσεως, περιλαμβάνουσας τα θεμελιώδη στοιχεία του εθνικού προγράμματος ενισχύσεων, καθώς και τις γενικές κατευθύνσεις της προγραμματιζομένης δράσεως. Η διαδικασία που χρησιμοποιήθηκε για την έκδοση της αποφάσεως που αφορά την Ilva ακολουθεί αυτή την κατεύθυνση συμπεριφοράς.

188 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την πρακτική που συνίσταται στην υποβολή στο Συμβούλιο μιας ανακοινώσεως αντί ενός σχεδίου αποφάσεως. Ισχυρίζεται

απλώς ότι ένα σημαντικό στοιχείο της ανακοινώσεως που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο δεν περιελήφθη στο διατακτικό της επίδικης αποφάσεως.

189 Η αιτίαση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της επίδικης αποφάσεως λόγω παραβάσεως ουσιωδών τύπων μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το Συμβούλιο δεν θα είχε παράσχει την ευνοϊκή γνώμη του αν γνώριζε το γεγονός ότι η Επιτροπή θα περιελάμβανε την ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994 στο αιτιολογικό αντί για το διατακτικό της αποφάσεως που επρόκειτο να εκδώσει (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-959, καθώς και την προπαρατεθείσα απόφαση Skibsværftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 243).

190 Το ίδιο όμως το Συμβούλιο τονίζει ότι «το κείμενο του άρθρου 95, πρώτο εδάφιο, δεν υποχρεώνει το Συμβούλιο να διατυπώνει σύμφωνη γνώμη επί της τυπικής πράξεως που η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει» και ότι «οι αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή ήσαν σύμφωνες με όσα αυτό το ίδιο είχε αποφασίσει».

191 Το Πρωτοδικείο συνάγει από τα ανωτέρω ότι η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου αφορούσε την ουσία της προτάσεως δράσεως που προγραμμάτιζε η Επιτροπή, αφήνοντας σ' αυτήν ορισμένα περιθώρια χειρισμών όσον αφορά την ακριβή μορφή που η τελική απόφαση επρόκειτο να λάβει. Το διατακτικό όμως της επίδικης αποφάσεως (άρθρα 1, παράγραφος 1, 4, παράγραφος 1, και 6) τονίζει την απόλυτη ανάγκη τηρήσεως του προγράμματος αναδιαρθρώσεως, το οποίο περιγράφεται στο σημείο II του αιτιολογικού της αποφάσεως, όπου γίνεται ρητή αναφορά στην ημερομηνία της 30ής Ιουνίου 1994. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να υποστηριχθεί εγκύρως ότι η επίδικη απόφαση αφίσταται επί ενός θεμελιώδους σημείου των όσων ενέκρινε το Συμβούλιο.

192 Επομένως, η απόφαση 94/259 δεν είναι παράνομη λόγω της προβαλλομένης παραβάσεως της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου.

193 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

194 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η British Steel, προσφεύγουσα, ηττήθηκε, όσον αφορά το αίτημά της περί ακυρώσεως των επίδικων αποφάσεων. Δεδομένου ότι η Επιτροπή και η Ilva, παρεμβαίνουσα υπέρ αυτής, υπέβαλαν σχετικό αίτημα, πρέπει να καταδικαστεί η British Steel στα έξοδά τους.

195 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, το Συμβούλιο, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ιταλική Δημοκρατία, παρεμβαίνοντες, πρέπει να φέρουν τα έξοδά τους.

196 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, που δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των κρατών μελών, των συμβαλλομένων στη Συμφωνία ΕΟΧ κρατών, των οργάνων και της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Εν προκειμένω, η SSAB Svenskt Stål και η Det Danske Stålvalseværk, παρεμβαίνουσες υπέρ της προσφεύγουσας, πρέπει να φέρουν τα έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα έξοδα της καθής και της Ilva Laminati Piani SpA, παρεμβαίνουσας.

3) Το Συμβούλιο, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Ιταλική Δημοκρατία, η SSAB Svenskt Stål και η Det Danske Stålvalseværk A/S θα φέρουν έκαστος τα έξοδά του.

Saggio Καλογερόπουλος Tiili

Potocki Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Οκτωβρίου 1997.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

A. Saggio